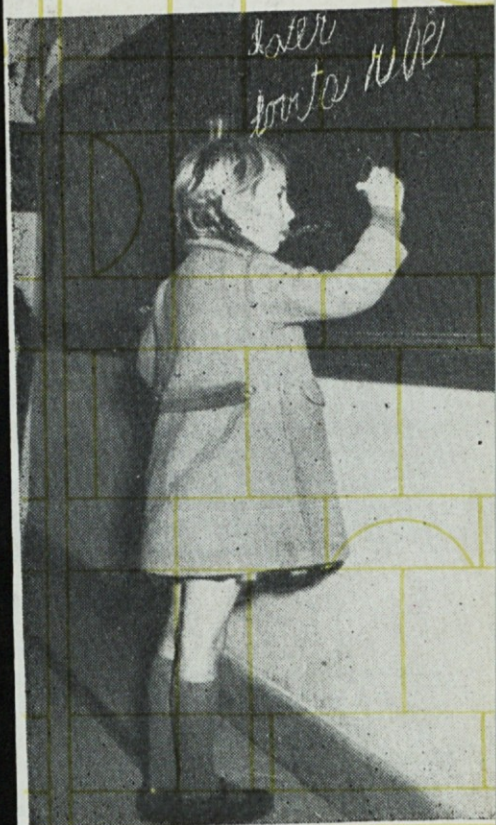

la vida espiritual

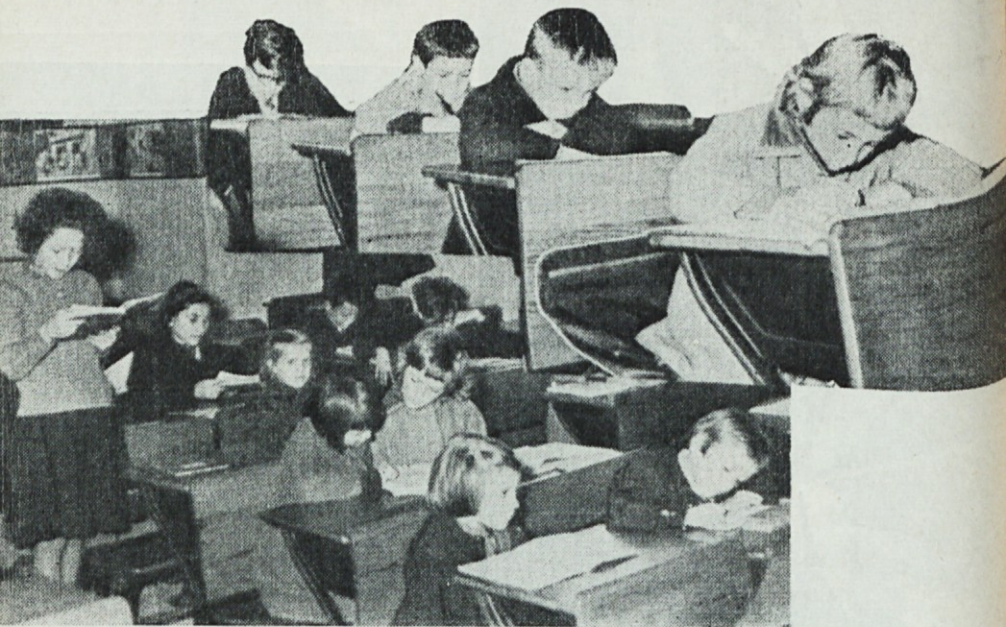

1960

XXVII

duhovno
življenje

K fotografijam iz slovenskega šolskega tečaja Frana Levstika v Floridi (Buenos Aires, Argentina): Slovenski starši pošiljajte otroke k pouku materinega jezika in verouka v slovenščini. Ne zapiratej poti do duhovnih in kulturnih vrednot naroda iz katerega ste izšli. Gotovo so težave in tudi slovenski tečaj ne morejo nuditi toliko, kot bi bilo potrebno. Vendar poleg domačega okolja in pouka prav gotovo izredno dragocena opora pri ohranitvi narodne zavesti in pogoj za oplajanje iz zakladnic slovenskih kulturnih vrednot. (Foto Marijan)

1960

duhovno

življenje

la vida espiritual

LETO XXVII.

Št. 9-10

SEPT.-OKT.

VAM PRINAŠA:

	<i>Pridi tvoje kaljestvo!</i>	514
Slovenski	<i>Edinstven dogodek</i>	515
verski	<i>Rožni venec</i>	518
mesečnik	<i>Besede o materi</i>	520
	<i>Marija in daritev svete maše</i>	521
	<i>Sveti oče govori</i>	527
Izdaja	<i>Kadar objame dušo plamen ljubezni</i>	529
konzorcij	<i>Kako spraviti v sklad z vestjo 1 vprašanje?</i>	533
	<i>Nepoznana bitja: redovnice</i>	534
(Anton	<i>Bodi koristen!</i>	535
Orehar)	<i>Za dobro voljo</i>	537
	<i>Sedem prošenj materam in očetom</i>	538
	<i>Po svetu</i>	542
Urejujejo	<i>Velike nevarnosti in močna sredstva</i>	544
	<i>Žena ga razume</i>	548
Rant	<i>Nune odgovarjajo</i>	548
Jože	<i>Predsednik USA — katoličan?</i>	552
	<i>Razgovor karmeličank</i>	557
dr. Rozman	<i>Na grobu škofa Rožmana</i>	558
Branko	<i>Ob 300-letnici smrti sv. Ludovika Marijak</i>	561
dr. Starc	<i>Kaj sem doživel na Irskem?</i>	562
	<i>Iz Slovenije</i>	566
Alozij	<i>Mons. dr. Jože Jagodic</i>	568
Šušteršič	<i>Med nami v Argentini</i>	578
Marijan	<i>Ali veste?</i>	569
	<i>Upam, da vas ne bo več spoznal</i>	572
	<i>Vesti iz Koroške</i>	572
	<i>Okrogla hiša</i>	578

PRIDI TVOJE KRALJESTVO

Gospod, Kralj sveta in vodnik duš,
vrni se k nam in reši nas!

Že dolgo je, kar so Te oni, moderni ljudje, vrgli s prestola in nanj povzdignili vse drugačne bogove. Rekli so Ti: „Nočemo, da vlada ta nad nami!“ Zahotelo se jim je, da se sami igrajo kralje. Svoja šibko človeško pamet so proglasili za najvišjo gospodarico in človeka postavili za boga. Ni jim treba ne Boga ne gospodarja, so si mislili. „Sami hočemo urediti svet.“ Da bo lepše, veselejše, svobodnejše. Tako so Ti iztrgali vajeti iz rok.

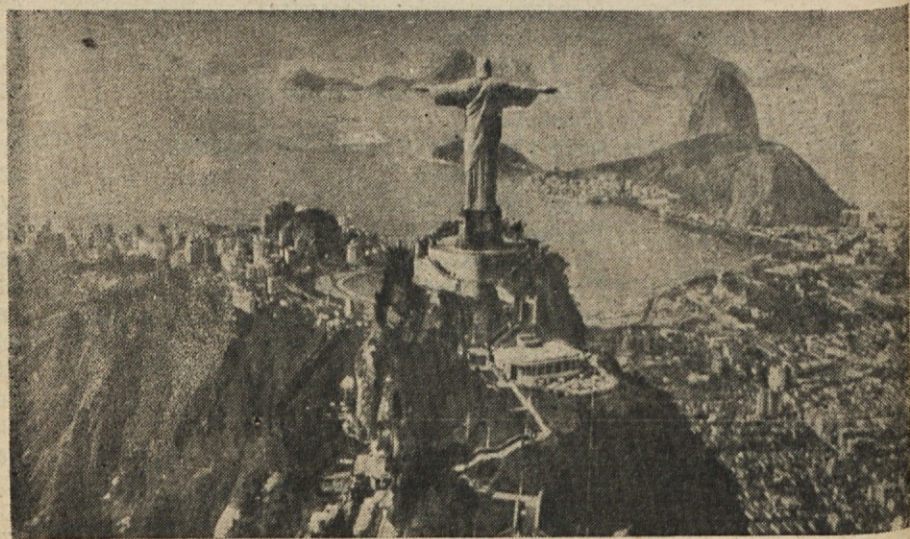
Pustil si jih, neumneže, upornike. Nisi se upiral. Nisi se maščeval. Nisi poslal nanje strele in groma. Spoštoval si njih svobodo, čeprav so bili uporni in nevhvaležni.

Tako so Te zapustili. Ali zagospodarili so jim drugačni gospodarji. Poglej, Kristus, kako so nesrečni!

Ne zdi se jim več vredno živeti. Zato vsak dan obupujejo, se zastrupljajo, ubijajo. Okoli njih grme topovi in spreminjajo njihovo ošabno kulturo v ruševine. Kri teče v potokih. Toliko obetani zemeljski raj je postal jama razbojnikov.

Mir je pobegnil z zemlje, odkar so pregnali Tebe. Mir in svoboda in sreča. Trinogi nas stiskajo.

Odpusti izgubljenim sinovom! Gospod, vrni se k nam! Reši nas in pridi k nam Tvoje kraljestvo miru, svobode, sreče in ljubezni.

Kip Kristusa z razpetimi rokami nad mestom Río de Janeiro, Brazilija, simbol njegove ljubezni do vsega človeštva

Vsak duhovnik ve, da je čisto brez uspeha, kadar rohnj s prižnice. Kadar pa govori o Bogu, njegovi ljubezni, usmiljenju... privlači.

Zato bodo skušali 7 milijonov duš Velikega Buenos Airesa pritegniti v dneih Velikega misijona z geslom: Bog — naš Oče.

KAJ JE MISIJON?

Veliko slišimo in beremo v Argentini o Velikem misijonu. A le še premalo. Ni napak, če tudi DŽ kaj spre govori o tem.

EDINSTVEN DOGODEK

Za kaj gre?

Vsi poznamo ljudske misijone, ki so jih zadnjih trideset let opravljali po vseh župnijah na vsake toliko časa. Po tem so jih kar nekako potisnili ob stran. Časi so se spremenili, so govorili: pobožnost danes ni več nekaj množičnega, marveč nekaj osebnega in zasebnega; treba je zato od duše do duše.

Kar je res, a ne zadošča. Danes živimo v dobi, ko vse poudarja in pretirava družbo in družbeno življenje. Spoznavajo, da ima družba velik vpliv na življenje poedinca in zato tudi na njegovo vernost in versko življenje. Ako naj torej poedinec, ki nj izredno samostojnega značaja, ohranja in pogloblja svojo vero, potem je treba množičnega vpliva na okolje, ki bo potem dalje vplivalo na poedince. To naj dosežejo v neki meri tudi ljudski misijoni, a naj bodo veliki, to se pravi, ne župnijski ali morda samo škofijski, marveč morajo zajeti celotno zemljepisno družbeno-gospodarsko enoto.

Taka enota zase je Veliki Buenos Aires. Zato bo Veliki buenosaireški mi-

Velikj Buenos Aires se pripravlja na veliki misijon.
Ali je potreben? Kakšne so priprave?

sijon zajel vse kraje do 30 km zračne črte od uradnega Km 0.

Že prej so take misijone poskušal j v Španiji, nato v Franciji, Kanadi in Italiji. Milanski je bil doslej največji in je skušal zajeti poldrug milijon ljudi. V Argentini so hkrati misijonarili po vsej provinci Córdoba v tednih pred

lanskoletnim državnim evharističnim kongresom.

POTREBA

Ni treba dosti govoriti o tem, kolikšna je potreba po obnovi in poglobitvi verskega življenja v Buenos Airesu.

Leta 1947 se je skoro 90% Argentinecev izjavilo za katoličane. Danes jih je seveda že manj. Krstijo še svoje otroke, a le zaradi običaja; store to pozno (ob letu) in botri niso nobeno jamstvo za krščansko vzgojo, ker so popolnoma neuki.

Birmajo sicer precej in zgodaj, manj pa jih prejme prvo obhajilo, ki je edini verski pouk za veliko večino otrok. Težko kdaj traja dlje kakor 3 mesece.

Manj kakor 70% se jih poroči cerkveno. Še manj kakor 5% jih umre po prejemu zakramentov.

K nedeljski maši hodi največ 10% krščenih, a od tega je le 10% moških, 35% šoloobveznih otrok, ostalo so pa ženske.

Poklicev je premalo, zmerom manj. En duhovnik sicer pride na nekaj čez 4000 oseb, a v dušnem pastirstvu v resnici je drugače: do 20.000 oseb povpreč-

GRAN MISION DE BUENOS AIRES OCTUBRE DE 1960

no na župnijo in 15.000 oseb na dušnega pastirja. Katoliške organizacije so šibke: 1 član KA na 300 oseb.

Katoliška vera je sicer skoro državna, a se kaže v nekaterih okostenelih običajih. Sicer vera nima pravega vpliva na življenje: ne na politiko ne na gospodarstvo ne na delavske množice ne na široke ljudske plasti po tisku, kinu in gledališčih, zabaviščih. Po številnih klubih so skoro izključna zabava moderni „vroči“ plesi, vir plitvosti, probokopi npravnosti in vere. Več kakor polovica fantov sploh ne veruje v možnost čistega življenja.

Kar je praktičnih katoličanov, so večinoma premalo prežeti z apostolskim duhom. Vendar je lepo število globoko

vernih, gorečih duš, ki bi bile v ponos vsakemu narodu. Ti zbujaajo apostolski nemir med ostalimi. Uspehi so vedno večji: raste število cerkva, župnij in zlasti katoliških šol, od ljudskih do univerz; pojavlja se nov tip katoličana, ki je veren zaradi osebnega prepričanja in zato vero zanaša na vsa področja življenja. Toda ta pot od poedinca do poedinca je dolga in težka, za večino nemogoča, dokler se ne spremeni okolje.

PRIPRAVE

Že nekaj mesecev deluje posebna komisija pod vodstvom pom. škofa msgr. J. Menéndeza. Ostale tri škofije obmestnih predelov imajo svoje odbore, ki pa so v stalnem stiku z osrednjim odborom. Ta izdaja posebno glasilo, v katerem poročajo o delu in daje nasvete. Vendar v glavnem izvedba misijona leži na ramah posameznih župnikov in od njih bo odvisno, v koliko bo misijon uspel.

Nad 600 redovnic in mnogo tuskvetnih misijonark še sedaj izvaja popis vsega prebivalstva pod verskim vidikom. Ker ni moči, se bo delo zavleklo še dolgo po misijonu. Vendar vsaj v glavnem ti podatki pokažejo na potrebe v okolju.

Prav ti svetni misijonarji tudi obiščejo vsak mesec zaupane jih hiše, kjer izročje razne tiskovine. Tako skušajo pripraviti pot in zbuditi zanimanje za misijon.

Nato bo prišla še javna, intenzivna propaganda, tembolj, čimbolj se bodo bližali dnevi misijona.

Župniki so že izbrali primerne kraje za zasilna misijonska središča (po 4 do 8 v vsaki župniji). Verniki molijo posebno molitev za uspeh misijona in nekateri celo sestavljajo duhovne šopke. Na žalost se prav v teh kaže, kašno je večkrat naše krščanstvo: do konca maja je bilo darovanih pol milijona mašč

zmoljenih 2 milijona zdramarij in opravljenih 6 milijonov zdihljajev, obenem pa storjenih le 160 dobrih del! In vendar brez teh danes ni računati; na noben uspeh v okolju; pravzaprav ne danes ne nikoli: „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vsega Očeta, ki je v nebesih“ (Mt 5, 16).

Osrednji odbor se trudi, da bi zagotovil prihod čimveč misijonarjev. Računajo za zdaj za gotovo za čez 2000 duhovnikov iz Španije in Južne Amerike. Vožnjo jim bodo plačali s prodajo misijonskih križcev, ki stanejo 20 pesov eden in imajo ob Križu podobo Lujan-ske „Devičice“ (Virgencita de Luján), zaščitnice Velikega misijona.

POTEK

Veliki misijon se je pravzaprav že pričel s hišnimi obiski in pa tim. Marrijinim misijonom. Tega različno opravljajo po raznih župnijah; navadno zvečer prenašajo majhne kapelice z Marijinim kipcem od hiše do hiše, kjer krajevni duhovnik spregovori nekaj besed, malo molijo in pojejo.

24. septembra se začne misijon za mladino in bo trajal do angelske nedelje, 2. oktobra. Velika večina letošnjih prvoobhajancev bo tedaj prejela prvo obhajilo.

Zatem sledi misijon za odrasle, od 2. do 17. oktobra. Tega bodo po potrebi podaljšali za en teden.

Za vsem tem se začne pomisijonsko delo. Misijonarji imajo namreč za svojo glavno nalogo oznanjati božjo besedo in pripraviti srca za sprejem Kristusa. Nato šele pride krščevanje odraslih, poročanje le civilno poročenih, priprava novih spreobrnjenecv itd. Zaključen bo misijon z latinskoameriškim Marijanskim kongresom ob koncu novembra, ko se bo Argentina slovesno posvetila Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

Strahotno nekatoliško bi bilo, ko bi misijon šel mimo nas kot nekaj, kar se nas ne tiče. Če bo misijon imel kak uspeh, bo vsa slovenska skupnost v Argentini in vsak posameznik v njej, kot še bolj tisti izven nje, imel naravnost in neposredno korist: pritisk nevere v okolju na lastno vero bo manjši, lažje bo živeti svojo vero v okolju.

Sicer smo pa tudi Slovenci potrebni misijona! 10% naših rojakov novonaseljencev, večinoma fantov, se je popolnoma odtujilo. 20% Slovencev, ki so zapustili dom zaradi svojega verskega prepričanja, se je odtujilo verskemu življenju in se omejilo na prejem nekaterih najbolj važnih zakramentov. 5% slovenskih družinskih zvez ni sestavljenih po božji postavi. Mladina sicer hodi pretežno v katoliške zavode (51%, a le 30% dečkov), skoro vsi obiskujejo slovenske tečaje, pa potem?

To ni zapisano zato, da bi koga žalili, marveč, da pokažemo vpliv okolja, kateremu zapada tudi naš človek, star ali mlad, najsibo še tako prepričan katoličan — če svoje vere vedno znova ne poživlja in krepi ob Kristusu.

Zato upravičeno pričakujemo, da bomo prav vsi delali za uspeh Velikega misijona: z molitvijo, prejemanjem zakramentov, žrtvami, dobrimi deli. Kdar le more, naj se stavi na razpolago še za druga opravila.

Pa ne pozabimo: Bog je nač Oče, Kristus naš brat. Zato je prvenstvene važnosti le to, kar nas po Kristus družijo z Očetom. Začeti moramo s tem, da se bolj tesno združimo s Kristusom, živčim na zemlji, s Cerkvijo: bolj živa in globlja vera; več življenja iz zakramentov; večja povezanost s cerkvenim vodstvom.

J. R.

Marija izroča sv. rožni venec

O prelepa preprostost vere, veliko si nam podelila s tem starim družinskim molkom, ki visi na porjavelem žeblju na steni omare. Nanj so navezani najlepši spomini mojega življenja.

Črne kroglice so nanizane na močni pleteni vrvi. Tudi križ na vozlišču je lesen, le obroček, ki je nanj pritrjen, je iz kosti. O, ta križ! Ves je že obrabljen od prijemov in poljubov; komaj še razločim Kristusovo telo na njem. Pri križu se začenja in konča naša molitev. To je svetinja brez zlate skrinjice, skrita le v žlahtno pátino stoletnih molitev. Mož ali žena, ki ga je prvi posvetil s svojo molitvijo, že zdavnaj počiva v Bogu, toda rožni venec nas še družijo z njim. Kakor plezalcj smo, ki so v gorski steni navezani na rešilno vrv,

Kdor ni doživel in ne doživlja, bo težko razumel pričujočo črtico

ROŽNI VENEC

in to vrv drži sama Mati božja v rokah. Vemo, da ne bomo padli, dokler se je bomo oklepali. Dragocenejša je od materinega poročnega prstana in uhanov, dragocenejša od sladkodišečega rdečega albuma v omari...

Ne, brez molka bi ne bilo našega doma, kakor bi ne bilo družine brez očeta in matere.

To je prav tisti rožni venec, ki si ga otroci iz roda v rod obešajo okoli vratu in poljublajo križec. Ko sem bil še tako majhen, da sem komaj segel na mizo, sem se z njim igral. Prerezal sem vrvco, raztresel kroglice po tleh ter jih kotalil po izbi. Potem sva jih s staro teto iskala pod mizo, pod amaro, pod posteljo, vsepovsod — in vsako sem moral poljubiti... To je tisti rožni venec, ki nam je polzel med prsti ob posteljah umirajočih ter spremljal njih duše pred božjo sodbo...

O, ve lepe, obrabljene jagode! Očenašve so velike kakor orehi, zdrava-

marije kakor češnje. Kadar zdrkne druga na drugo, je slišati kot bi z velike višine kanila kapljica vode na skalo. Tako okorno so izrezljane iz lesa, niti povsem okrogle niso; podobne so molitvam izmučenih ljudi. Nihče razen Boga ne ve, koliko zdravamarij je že zdrselo po teh jagodah v nebeški ribnik. Čez sto let so že stare, dve sto let morda, in vsakokrat, ko udari pri molitvi druga ob drugo, potrka na rajske duri: „Tik — poslušaj, dobri Bog, usmili se nas... Saj si se za nas učlo večil, za nas trpel, nam v pričevanje od mrtvih vstal...“

Vsaka jagoda je zaznamenovana v nebeških urbarjih kot zrno, vrženo v zorano njivo, ki obrodi stoteren sad.

Spomin božičnih večerov:

Duh kadila in kaplje blagoslovljene vode, svetloba svečk pred jaslicami in napev božične pesmi. Tako lepo je moliti: „ki si Ga Devica rodila!“ Med vsemi rožnovenskim; skrivnostmi mi je ta najljubša! Ob njej vedno zagledam Devico Marijo, ki kleči ob jasilih, kjer leži sveto Dete, in angele, ki pojo glorio nad pastirskimi poljanami. Vselej mi je žal, kadar je je konec. — Sveti večer je nekaj tako lepega — in brez rožnega venca vendar ni svetega večera! Očetov glas je tedaj pritažen, lahko se tresoč, in vsak sveti večer ima oče solze v očeh, da se lesketajo lučke v njih. Morda bom jaz nekoč prav tako jokal, če mi bo Bog podaril to milost! Kadar si hočem zamisliti očeta najlepšega, ga vidim, kako kleče in s solzami v očeh moli rožni venec pred jaslicami.

In večerj v postu:

Sonce zaide že navsezgodaj. Med dež se meša še sneg, kajti pomlad prihaja počasi. Čas Kristusovega trpljenja! Tedaj se blešči na sleherni jagodi rožnega venca kapljica Gospodove krvi, ki jo je na Oljski gori potil, ki jo je

pod udarci bičev pretil, ki mu jo je trnova krona iztisnila, ki mu je na bridki križevi poti in tekla iz ranjenih nog in ki se mu je iz rane v ljubečem srcu ulila po poslednjem kriku...

Bog je za nas umrl!

Toda takoj nato:

Glas velikonočnih zvonov; vesela procesija skozi prvo pomlad — in preden sedemo k žegnju, zazveni iz očetovih ust kakor zmagoslavna hvalnica: „Ki je od mrtvih vstal...“

Vsi smo združeni na kolenih pred Bogom: oče in mati in bratje in Bog je sredi med nami — v zaupanju govorim, ne v predrznosti! — Včasih najmanjši zajoka in mati ga vzame v naročje ter ga nalahno zaziblje.

Vem, če bomo s to ogrlico milosti okrašeni stopili na dan plačila pred groznega Boga — nam bo sodba lahka in radostna kakor velikonočna hvalnica.

*

Postelja je pregrnjena z rožnatim pregrinjalom. Zavesa ob oknu se napihuje v vetru. Večer prihaja.

Koliko ljudi bo zdaj pokleknilo ob privity svetilki okoli domače mize in koliko ust bo polglasno odgovarjalo molitvi očetov...! In vse veselje bo zvenelo z njimi, kajti Bog ima na svojem rožnem vencu nanizane same nebeške zvezde in planeti so namesto očenašev in gibljejo, gibljejo se, pokorni volji ustvarjalnih prstov. Premikanje ozvedij se mi zdi kakor vesoljna molitev...

O, rožni venec, čudež božje tehnike, nebeški telefon! Po njem se pogovarjava z Bogom — in veliko si imava povedati.

Moj Gospod in moj Bog!

Brez besed spuščam jagodo za jagodo. Edino molitev, ki jo zdaj znam, je:

„Hvala ti za vse!“

(Iz knjige „Preproste stvari“)

BESEDE

ZA
MATERINSKI
DAN

O MATERI

*Kdor svojo mater časti,
je kakor oni, ki zaklade nabira. (Sirah, 3. 5.)*

In kljub otroški nehvaležnosti je materina ljubezen najstanovitnejša ljubezen na svetu. Vse zemske ljubezni izginejo, izpuhtijo sčasoma; samo materina je neupogljiva, nepremagljiva. (Pavlina Pajkova)

*Sonce ne sije tako lepo
kakor materino oko. (Josip Stritar)*

A jaz sem se spominjal vas, o mati, in mater vsega sveta in njih bolečin, ko so jim sinovi krvaveli in mrli po daljnih bojiščih. (Ivan Zorec)

Ej, mati, majka, življenje moje, vseh mojih misli, vsega mojega nehanja začetek in cilj! Kako so žuljave in zgrbljene tvoje uboge svete roke— blagoslovi me, sina, z ubogimi svetimi rokamo! Tvoje čelo je polno skrbi in trpljenja, s trnjem je kronano namesto z diademom, — nagni k meni, sinu, svoje ljubljeno, s trnjem kronano čelo, ozri se na ponižni dar, ki ti ga prinašam, siromašne matere siromašen sin, ozri se na moje srce in sprejmi ga! (Ivan Cankar)

Žena je kot sveča, ki gori za druge, dokler ne izgori. Njeno vrednost cenimo šele, ko izgori. (Dr. Janez E. Krek)

Ljubezen enega edinega vdanega srca premaga vse in zaceli vse rane, ker je močnejša nego ves svet. Najmočnejša pa je ljubezen materina. (Ksaver Meško)

Lepa cvetlica si, materina ljubezen! Kadar je srce prazno in pusto, je duša potrta in od blagih čutov zapuščečna, tedaj se zateka vselej k tebi, vzorna ljubezen! In ti jo napolniš z nebeškimi darovi in kakor mavrica zlata se razpneš čez njo. Ali kdor te ne pozna, temu je hotel Bog hudo že pri zibelu in peklenskim erinijam je prišel v žrtev. (Dr. Ivan Tavčar)

V materinem smrtnem izrazu sem našel spoznanje. (Ivan Cankar)

MARIJA IN DARITEV v SVETE MAŠE

Dne 8. septembra obhajamo veseli praznik Marijinega rojstva, Mali šmarren ali malo mašo. Ker pa se je Marija samo zato rodila na svet, da bi mu dala Odrešenika, sveta Cerkev 14. dan tega meseca obhaja spomin povišanja svetega Križa, na katerem nas je božji Odrešenik odrešil, naslednji dan pa se s hvaležnim sočutjem spominja sedmerih bolečin božje Matere, ki je s

Kristusom, svojim Sinom, vse življenje delila njegove bridkosti in je pod križem, v morje bolečin potopljena, postala naša Soodrešiteljica in Srednica vseh milosti odrešenja.

V mesecu maju smo premišljevali o Marijini zvezi s svetim Rešnjim Telesom, z ozirom na njegovo ustanovitev in njegov zveličavni vpliv; v tem mesecu pa skušajmo prodreti, kolikor je to ubogim človeškim mislim možno, v skrivnostno zvezo Marije z daritvijo svete maše, ki je spomin in obnavljanje Kristusove daritve na križu. Karkoli se nam bo v tem premišljevanju moglo odkriti, nam bo v veliko duhovno veselje in pobudo, saj za ljubeče otroke ni večje sreče in večjega zadoščenja kot biti vedno in v vseh stvareh združen ne le z dobrim očetom, ampak tudi z ljubljeno materjo.

Marija je dala svetu daritveno Jagnje

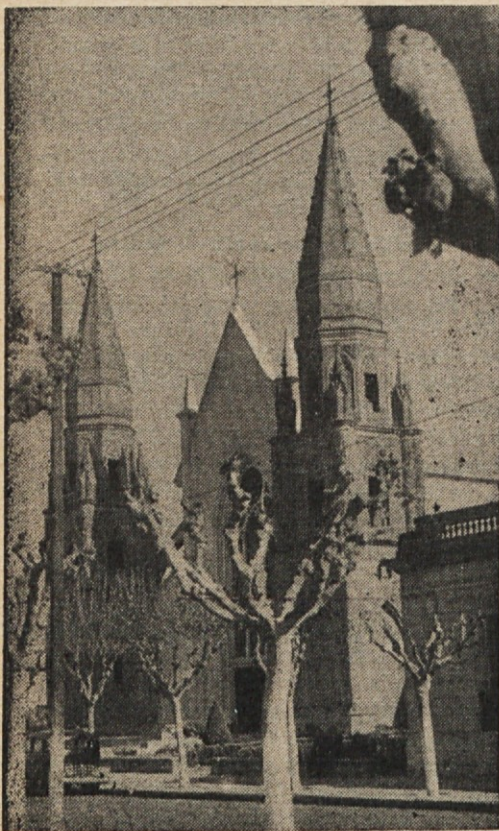
Ko sta naša prva starša v raju grešila z nepokorščino in bila zaradi tega iz njega izgnana, vidimo iz svetopisemskih zgodb, kako globoko je nju sama in po njima vse njune potomce težila zavest grešne krivde. Da bi užaljenega Boga potolažili, mu izrazili svojo vdanost in pokorščino in ga prosili milosti odpuščenja in pomoči, so začeli ljudje takoj spočetka opravljati svete daritve, kakor to vidimo v zgodbi o Kajnu in Abelu, in je potem ta bogoslužna navada ostala v svetem izročilu pri vseh rodovih, kakor nam sveto pismo o tem poroča. Za daritev so ljudje odbirali najboljše poljske pridelke in najlepše živali, kj so jih na preprostih oltarjih zažigali in s tem uničenjem v ognju priznavali pred vsemogočnim Bogom svojo ničnost in njegovo neskončno veličastvo; zahvaljevali so se mu z daritvami za prejete dobrote, ponižno zadoščevali za svoje grehe in ga prosili

nadaljne usmiljene dobrohotnosti. Skrivnostni pomen daritev obstoja v teh štirikih namenih: božje posvečenje, zahvala, zadoščenje in prošnja.

Ali v srcu ljudi je kot pekoč ogenj tlela zavest, da je vse to darovanje zemeljskih darov za Boga premalo. V hrepenjenju, da bi dali Bogu v dar največje in najboljše, kar človek ima, so šli poganski narodj v svojem malikovanju tako daleč, da so svojim božanstvom žrtvovali lastne otroke. Celo ju-

dovski narod je, zapeljan po njih zgledu, včasih zašel v to grozno zablodo. Zgodbe svetega pisma nam večkrat poročajo o tem strašnem početju in daritev sodnika Jefteja, ki daruje Bogu po dobljeni zmagi nad Amoniti, kakor je bil s prisego obljubil, lastno hčer edinko, nam to potrjuje. Za vsem tem početjem se skriva zavest, da vse človeške žrtve za neskončno božje veličanstvo niso zadostne. Ves človeški rod v stari zavezi je bil glede tega v podobnem, pretresljivem položaju, kakor mladi Izak, ki gre z Očetom Abrahamom na goro Morijo, da bi bil tam po lastni očetovi roki, na samo božje povelje, Bogu darovan. Na hrbtu nese butaro drv, oče Abraham pa v posodi žerjavico in za pasom ostri daritveni nož. Deček Izak brez slutnje hudega preprosto vprašuje: „Oče, glej drva, žerjavica in nož — kje pa je daritveno jagnje?“ V srce zadet mu oče odgovarja: „Bog sam si bo preskrbel daritev, moj sin.“ Iz zgodbe, ki nam jo popisuje Mojzes v 22. poglavju svoje prve knjige, vemo, da se je res tako zgodilo. Ker je bil Bog Abrahamu ukazal darovati sina edinca samo za preskušnjo njegove vere in zvestobe, je sam preskrbel ovna za daritev, po angelu pa zadržal Abrahamu roko. Izakovo vprašanje pa je dejansko bilo vprašanje vsega človeštva pred Odrešenikovim rojstvom: Kje bomo našli daritveni dar, ki bi bil vreden, da ga Bogu darujemo v popolno slavo, zahvalo, zadoščenje in prošnjo?

Ta čisti, brezmadežni, neskončno vredni dar je prinesla svetu Marija, Mati božjega Odrešenika Jezusa Kristusa. Ona ga je po Svetem Duhu v svojem deviškem telesu spočela; pod njenim čistim srcem je začelo utripati srce učlovečenega božjega Sina, ki je zato prišel na svet, da bi nas s svojo

Župna cerkev v San Justu pri Buenos Airesu

smrtjo na križu odrešil in večno zveličal. Posvečen po presveti Trojici za spravno daritev, govori Odrešenik v prvem hipu svojega učlovečenja naslednje pretresljive besede večnemu Bogu: „Daritev in žrtve nisi hotel, a telo si mi pripravil; žgalne daritev in daritev za greh ti niso bile všeč. Tedaj sem rekel: ‘Glej, prihajam, da izvršim, o Bog, tvojo voljo‘ (Hebr 10, 5-7). To prvo daritveno dejanje božjega Odrešenika, v katerem izjavlja svojo pripravljenost na kalvarijsko žrtev, se je izvršilo v Marijinem deviškem telesu, ki je bilo prvi tempelj živega Boga in prvi oltar Jezusovega darovanja.

Ko se Jezus rodi na svet, ga Marija pripravljala za krvavo žrtev. Ona, ki je sedež božje Modrosti, dobro ve iz svetega pisma, da bo človeški rod odrešen le po trpljenju, krvi in smrti učlovečenega Boga. Vse Marijino življenje je tako že od vseh početkov njenega božjega materinstva zagrnjeno v senco križa. Njena duša ve, njeno srce bridko čuti, da Jezusa ni spočela, ni rodila, ni imela za ljubljenega sina v drugi namen, kot da pripravi v njem Bogu vredni daritveni, spravni dar.

Na Kalvariji je bil Jezus povišan na križ; tam je v silnih bridkosti izdihnil svojo dušo; tam je bilo po smrti odprto njegovo srce, iz katerega je prišlo kri in voda, skrivnostna simbola obeh največjih zakramentov našega odrešenja: svetega krsta in svetega Rešenega Telesa; tam se je izvršilo skrivnostno rojstvo svete Cerkve, ki je izšla iz Kristusove strani, kakor nekoč Eva iz Adamove. Pod Jezusovim križem pa stoji Marija, žalostna Mati božja, in s Sinom duhovno združena sodaruje večnemu Bogu to silno odrešilno žrtev. Brez nje bi človeštvo ne imelo daritvenega Jagnjeta, brez nje bi ne doseglo odrešenja. Marija je po večnem božjem

sklepu in po lastnem velikodušnem pristanku, vključena v skrivnost človeškega odrešenja. Po svojem sotrpjenju z Jezusom postane Soodrešiteljica človeškega rodu in Mati svete Cerkve. Zato kristjani ob misli na Jezusa vedno mislimo tudi na Marijo in to z največjim spoštovanjem, z vdanostjo in hvaležno ljubeznijo. Ona je blagoslovljena med ženami in Jezus, blagoslovljeni sad njenega telesa, je Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta.

Skrivnostna zveza Marije z daritvijo svete maše

Iz nauka svete Cerkve vemo, da je daritev svete maše v svojem bistvu ista kot je bila daritev Jezusova na križu. Isti Kristus je na križu in na oltarju, ki kot večni duhovnik nove zaveze samega sebe daruje božjemu veličastvu za grehe sveta. Na Kalvariji se je daroval neposredno, na oltarju se daruje po rokah svojih duhovnikov, ki so pri sveti daritvi njegovo orodje. Pod križem se je njegove daritve na edinstven, samo njej po Bogu določen način udeležila Marija; pri sveti maši naj se je udeležujejo duhovno, na sebi primeren in možen način, duhovniki in verniki, kot udje skrivnostnega Kristusovega telesa. Razlika med daritvijo na križu in med sveto mašo je le v načinu darovanja: medtem ko je bila daritev na križu krvava in je tam Kristus resnično trpel in umrl, je daritev svete maše nekrvava, v kateri se na skrivnosten način, v ločenih podobah kruha in vina, spominja in obnavlja Jezusova odrešilna smrt in se nam po njej naklanjajo milosti odrešenja.

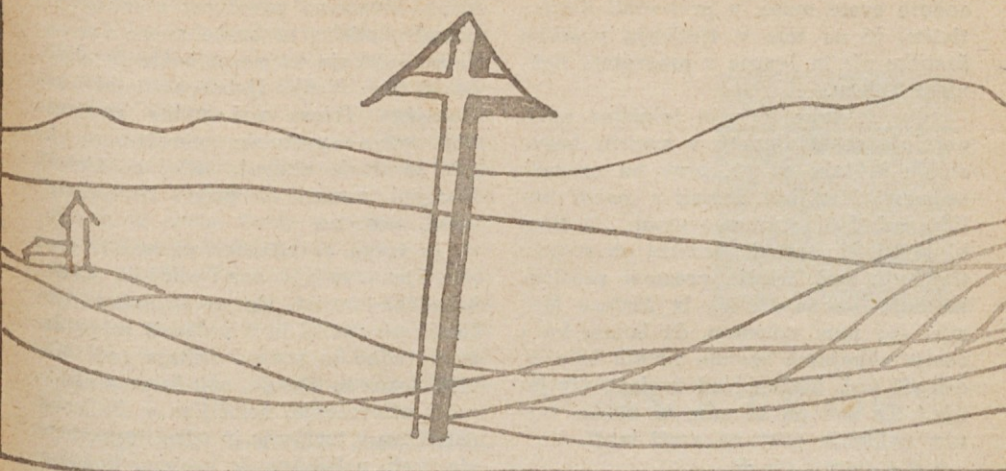
Po vsem tem si ni mogoče misliti, da bi Marija ne bila na nek način povezana z daritvijo svete maše, ko je bila tako tesno in nerazdružno povezana z Jezusovo daritvijo na križu. O tej Marijini zvezi s sveto mašno daritvijo nam

mного lepega in spodbudnega povedo bogoslovni učitelji. Naj navedem nekaj teh misli.

Ko je Marija po Jezusovem vnebohodu kot Mati Cerkve več let ostala na zemlji, mladi Cerkvi v oporo in pomoč, je gotovo med vsemi prvimi kristjani najbolj razumela neskončno vrednost in neprecenljivi pomen zakramenta svetega Rešnjega Telesa v njegovem trojnem namenu, ki je: euharistična navzočnost Jezusova med verniki, najsvetejša daritev in sveto obhajlo. Ko so apostoli po binkoštnem prazniku začeli maševati, je bila Marija najvernejša, najsvetejša udeleženka svete daritve. Pri vsaki sveti maši je ponovno doživljala bridke kalvarijske ure, pa tudi vso veličastno skrivnost odrešenja. Njeni navzočnosti in molitvi pri sveti maši pripisujejo cerkveni učitelji čudoviti razvoj krščanstva v prvih časih in iz tega izvajajo nauk, kako velikega pomena za Cerkev in za ves svet je v vseh časih udeležba in molitve svetih duš pri sveti daritvi. Mera milosti — tako uče — ki izvirajo iz svete maše, je sicer sama v sebi neskončna, a z ozirom na Cerkev je omejena po meri zaslužnja in svetosti vernikov, ki jo tvorijo. Sadovi svete maše so tem obilnejši, čim svetejši so udje Cerkve, ki se je udeležujejo. Prav zato so morali biti ti sadovi mašne daritve v časih Marijinega življenja na zemlji neizmerno bogati, ko je v svoji svetosti prekašala vernike vseh časov.

Odkar pa je bila Marija z dušo in telesom vzeta v nebesa, je njena zveza s sveto mašo, kakor vse njeno življenje, skrivnostno poveljučana. Lahko mirno verujemo, da tudi v nebesih skrivnostno sodeluje pri sveti daritvi, kjer se stalno na nekrvav način obnavlja Jezusova smrt na križu in je v njej tisti skrivnostni vrelec milosti in moči, iz kate-

rega živj in se ohranja Cerkev in krščanstvo sploh. Sveti Bonaventura piše: „Vzemi ta zakrament svetega Rešnjega Telesa iz Cerkve in na svetu ne bo nič drugega ostalo kot zmota in nevera, krščansko ljudstvo pa se bo spremenilo v čredo nečistih živali, zavrženo in vdanu malikovanju, kakor se to lahko vidi pri nevernikih. Po tem najsvetejšem Zakramentu pa Cerkev živi, se krepi vera, se ohranja krščansko bogoslužje in življenje.“ Kako bi tedaj Marija, Mati svete Cerkve in duhovna Mati vsega človeštva, ki ji je Bog položil v roke usodo sveta, ne bila tudi v svojem poveličanem življenju v nebesih vsa zavzeta za daritev svete maše? Nad vsako sveto mašo, ki je na zemlji darovana, se Marija, vsa vneta za božjo čast in za življenje duš, srčno raduje in ji na nek skrivnosten način iz nebes prisostvuje kakor je nekoč prisostvovala Jezusovi krvavi daritvi na Kalvariji. Ta čudovita vera in otroško zaupanje odseva iz molitve, ki jo sveta Cerkev priporoča molitvi svojim duhovnikom, ko se pripravljajo na sveto mašo. Takole moli duhovnik: „O Mati dobrote in usmiljenja, preblažena Devica Marija, jaz, ubogi in nevredni grešnik, se za tečem k tebi z vsem srcem in zaupanjem in prosim tvojo dobroto, da tako, kot si nekdanj svojemu presladkemu Sину, na križu visečemu, stala ob strani, usmiljena stojiš ob strani tudi meni, ubogemu grešniku, in vsem duhovnikom, ki bodo danes v vsej Cerkvi maševali, da s tvojo milostjo podprti moremo darovati pred obličjem najvišje in edinstvene svete Trojice vredno in dopadljivo daritev.“ V zahvalni molitvi po sveti maši pa duhovnik spet Marijo prosi: „O presveta Devica in Mati, ki si preljubega Sina v svojem telesu spočela, ga rodila, dojila in v presledkih objemih pritiskala na srce, njega sa-

O, sveti križ, življenja luč

mega ti ponižno in ljubeče predstavim in darujem: s svojimi rokami ga objemi, s svojim srcem ljubi in presveti Trojici ga daruj v najvišje počestvenje, v svojo lastno čast in slavo in za potrebe moje in vsega sveta...“ Ta dvojna molitev Cerkve, po njej potrjena in obdarjena vsaka z odpustkom 3 let, se ne more drugače razlagati, kot iz zapne vere, da je Marija v svoji nebeški slavi vedno pozorna na daritev svete maše in pri njej na nek skrivnosten način navzoča.

Prav gotovo je dalje, da Marija, v polni vednosti neskončne vrednosti svete maše, duhovnike in vernike v ljubezni do svete daritve vnema in potrjuje, da bi po njej dosegli posvečenje svojih duš, milost stanovitnosti in večno življenje, grešniki in neverniki pa milost spreobrnjenja in zveličanja. In ker je Marija po splošni veri Cerkve in krščanskega ljudstva Srednica vseh milosti, ki imajo vse svoj prvi izvor v

Jezusovi daritvi, je spet tako lepo misliti na to, kako se te neštete milosti svete maše prav po Marijinih dobrih, materinskih rokah prelivajo v duše duhovnikov in vernikov, razlivajo na Cerkev in vse človeštvo.

Kot vemo iz nauka Cerkve, se svete maše darujejo za žive in mrtve. Duše v vicah spadajo namreč tudi v občestvo svetnikov in zato ne morejo biti izključene od občestva zveličavne Jezusove daritve, katerih hvalne in zahvalne sadove prejema zmagooslavna Cerkev v nebesih, zadostilnih in prošnjih pa je deležna vojskujoča se Cerkev na zemlji in po njeni priprošnji trpeča Cerkev v vicah. Spet nam bo ob tej misli v neizmerno tolažbo sladka zavest, da je Marija, ki jo Cerkev imenuje tudi Kraljico in Mater vernih duš, tista ljubeča posrednica, ki vernike na zemlji opominja in nagiblje, da se svojih rajnih pri sveti maši in po sveti daritvi spominjajo, vernim dušam pa sama, v ma-

terinski ljubezni, naklanja zveličavne sadove svete maše, v prvi vrsti gotovostim, ki so bile v življenju posebna častilke nje in Jezusa v presvetem Rešnjem Telesu.

Vse te take lepe in tolažilne misli potrjuje sveta Cerkev v svojem bogoslužju in tako n. pr. prav na praznik sedmerih Marijinih žalosti v mašni molitvi pobožno in zaupno prosi: „O Bog, ki je po Simeonovi prerokbi ob tvojem trpljenju meč bolečin presunil presladko dušo slavne Device in Matere Marije, daj nam milostno, da bomo, ko s častjo obhajamo spomin njenih bolečin, dosegli tudi blaženi sad tvojega trpljenja.“ Ta sad pa se nam in našim rajnim naklanja prav po sveti maši.

+

Naj nam bodo te preproste misli, povzete iz bogoslovnih knjig in iz vere in bogoslužja svete Cerkve, v notranjo tolažbo in v novo pobudo za še večjo gorečnost in ljubezen do svete maše, ki je v resnici najsvetejše, najveličastnejše, najzveličavnejše opravilo na zemlji. Za Marijo, našo presladko nebeško Mater, gotovo ni večjega veselja in slajšega zadoščenja, kot da vidi svoje otroke na zemlji pobožno prisosvovati sveti daritvi in prejemati v njej Jezusa v svoje srce. Zato moramo gledati v ljubezni in vnemi do svete maše in svetega obhajila izredno milost, ki jo Marija izprosi tistim, ki so ji posebno pri srcu. Je v tem neko zagotovilo večnega zveličanja, čeprav nas seveda ta

zaupna vera ne sme zazibati v neko sebično, brezdelno pobožnost z ozirom na potrebe, stiske in borbe svete Cerkve, ki se vojskuje za slavo božjo in zveličanje duš. Večjo ljubezen do svetega Rešnjega Telesa naj redno spremlja tudi večja apostolska gorečnost. Ako gre to dvojce skupaj, tedaj so ljubeči Marijini nameni v polni meri izpolnjeni, sicer ne.

Iz vsega povedanega pa nam v srcu poživljena ostaja ona mila in sladka katoliška zavest, da se v našem življenju na zemlji in v večnosti poleg Jezusa vedno in povsod nahaja tudi Marija. Jezus in Marija, neločljiva v skrivnosti učlovečenja, neločljiva v življenju, neločljiva v trpljenju in odrešilnem deru, sta tudi neločljiva v svetem Rešnjem Telesu in v nebesih. Tako naj bosta vedno neločljiva tudi v naši veri, v našem češčenju in v naši ljubezni, da bomo mogli biti v polni meri deležni sadov božjih skrivnosti, v katerih sta oba, čeprav na zelo različen način, početnika in srednika.

Zaključimo to premišljevanje z zadnjo kitico mašnega slavospeva Marijinih bolečin, kjer Cerkev za vsakega svojih vernikov milo prosi:

Kristus, ko bo treba umreti, daj po Materi presveti, da skušnjave zmagal bom.

In ko smrt telo mi vzame, dušo mojo naj objame večne slave rajski dom.

ALOJZIJ KOŠMERLJ

Naj vihar še tako besni, nikomur se ni treba bati: Marijo Bog poslušajte se ji zaupamo, ni dvoma, da se nam vedno pokaže mogočno kraljico, ki je s svojo deviško nogq kači zdrobila glavo (Pij X.).

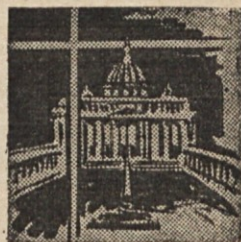
Ves dan garati otopi um (Ford)

Učenci Tistega, ki je rekel, da je bolje dajati kakor prejemati, nočemo rasti na stroške drugih, ampak bomo delali za druge, da bodo rasli, s tem da jim bomo dali Kristusa (škof Bruno de Solages).

Veličina kreposti. Krepost je tako lepa, da vabi vsakega in vse, da ji sledijo in usmerjajo k njej vsa svoja dejanja. Tako delajo dandanes tudi vse junaške in krepostne osebe, tako živi dosti kristjanov. Vendar niso vsa krepostna dejanja nagrajena z večnim življenjem. S tem ni rečeno, da niso všeč Bogu, ampak so nagrajena s plačilom časnih dobrin in sreče. Samo v čistosti namenov krepostnih dejanj je jamstvo večnega plačila. To nam mora biti vsem jasno in razumljivo ter pravično, ker moramo z vsemi dejanji nesebično služiti Bogu. (Papež Janez XXIII. ob priliki kanonizacije sv. Gregorija Barbárico 26. 5. 1960)

Velik vzor cerkvenim dostojanstvenikom. Na dan kanonizacije sv. Gregorija Barbárico je sv. oče Janez XXIII. sprejel v posebni avdijenci romarje iz škofije Padova, Bergamo in Benetke. Novi svetnik je bil škof v Bergamo in Padovi in pozneje tudi kardinal. Veliko je skrbel za reveže, širil je katekizem med ljudstvom, skrbel je vneto za semenišče in duhovnike ter si prizadeval za širjenje krščanske kulture. S svojim neumornim delom je postavil velik vzgled vsem cerkvenim dostojanstvenikom. Tudi kristjani ga moramo zvesto posnemati v naših časih. Imejmo korajžo! Delajmo neumorno! Cerkev pozna svoje poslanstvo. Kljub vsem ranam in bolečinam, ki jih povzročajo mnogi, kljub vsem poskušnjam tistih, ki bi radi onemogočili njeno delo, ona nadaljuje s potrpljenjem svoje božje poslanstvo.

Življenjska sila, odpornost in dobri nameni morajo prevladovati v življenju sodobnega študenta. V sodobnem svetu zelo prevladuje koristnostno pojmovanje življenja in ta pojav dostikrat povzroča žalost in bolečino. Nasproti temu pa jih je na svetu še mnogo, ki se tru-

SVETI OČE V GOVORI

dijo za zmago krščanskih načel. Med to množico spada tudi krščanska mladina, ki ji je zaupano vodstvo bodočnosti sveta. Življenskost mladih ljudi se najbolj pokaže v prizadevanjih za izpolnjevanje dolžnosti in pripravi za bodočnost. Duševno in tvorno dobro skupnosti je odvisno od prizadevanj posameznikov za lastno izpopolnjevanje in za disciplino energij, s katerimi jih je obvaroval Bog. Odpornost ali sila ne pomeni drznosti, uveljavljanje samega sebe, ampak pomeni premagovanje, red v življenju, podrejenost stvarnega nadnaravnim ciljem. Je manifestacija notranje discipline, gospodstvo nad čuti, spoštovanje bližnjega. Pri vsem delu in prizadevanjih pa mora biti dober in čist namen na prvem mestu. Temu se mora pridružiti še vztrajnost. Niso dovolj samo ideali. Ideale je treba realizirati, zato je treba delati in pri delu vztrajati. (Sv. oče v govoru rimskim srednješolcem 20. 5. 1960)

Cerkev ni nasprotna umetnosti! Cerkev je vedno pokazala veliko zanimanje za umetnost. Zanima se za vsa prizadevanja človekovega duha. Ne odklanja posvetne kulture, ampak sprejme in ohranja vse, kar resnično služi življenjskim ciljem človeka. Vse kar je izraz božjega duha občudujemo, tako tudi vsa velika dela umetnosti, ki se hočejo temu približati. (Sv. oče v govoru udeležencem kongresa Mednarodne zveze za arheologijo, zgodovino in umetnostno zgodovino, dne 15. 5. 1960)

Katoličani se morajo združiti pri delu za mir. Dne 19. 4. 1960 je sv. oče sprejel v avdijenci člane odbora Mednarodne organizacije Pax Christi. V začetku je takoj omenil, da vsi, ki ga poznajo in ga šele imajo priliko poznati, ne morejo zanikati, da ne posveča svojih sil in dela za mir. Pet ur posveti dnevno avdijencam, da bi poznal vse človeške probleme in usmerjal človeštvo na poti k miru. K njemu pridejo dobre novice o človeškem napredku, veliko pa jih je, ki so izraz vojne strasti in sovraštva. Nihče ne more zanikati, da mir ni v nevarnosti. Da še pa ohrani je potrebna edinstvo katoličanov. Če hočemo doseči mir, moramo tudi živeti v miru z Bogom, potem z bližnjim in končno s samim seboj.

Univerzalnost katoliške Cerkve je vzgled celemu svetu. Dne 8. 5. 1960 je papež Janez XXIII. posvetil štirinajst misijonskih škofov iz Afrike, Azije in Oceanije. Sv. oče je bil izredno vesel tega dogodka. Rekel je, da nima toliko

tvarnih dohodkov, da bi lahko vsakemu zajamčil mirno življenje, hoče pa zadržati, da bodo misijonske organizacije v zaledju storile vse, da bodo misijonarji laže izvrševali evangeljsko poslanstvo. V tem evangeljskem poslanstvu, ki zajame vse ljudi in narode, je univerzalnost Cerkve. Ona je prisotna povsod, kjer se dela in trpi. Ni od včeraj. Že dvajset stoletij živi in se bori, ne z orožjem sile, ampak z orožjem ljubezni, molitve in žrtev. To orožje je nepremagljivo, ker je orožje njenega božjega Ustanovitelja, ki je zajamčil svojim učencem: Zaupajte, jaz sem svet premagal!

Za rešitev problemov izseljevanja je potrebno mednarodno sodelovanje. Cerkev je imela vedno in ima tudi danes izredno velik interes za izseljence in njihove probleme. Čuti to kot svojo veliko dolžnost. Svet je majhen, zato ne smejo obstojati nepremostljive ovire za življenje tistih, ki so dobre volje. Politični in gospodarski vzroki naše dobe prisilijo ljudi, da se izseljujejo iz rodne kraja. To stalno izseljevanje povzroča nemalo velikih problemov. Zelo težke in boleče so družinske ločitve, potem pridejo nastanitve, delo in življenje v novem kraju. Poleg tega je še mnogo drugih problemov. Rešitev teh ne zmore ena sama organizacija ali vlada, ampak je potrebno splošno mednarodno sodelovanje. (Sv. oče Janez XXIII. članem odbora Mednarodne organizacije evropskih izseljencev, dne 7. 5. 1960)

Treba je jadrati proti vetrovom in plimi ter upati v Boga tem bolj, čim bolj se zdi, da je položaj obupen (Sv. Ignacij).

Človek ne naredi nič koristnega, če se boji še kaj drugega razen zmote in bojazljivosti (Lacordaire).

KADAR OBJAME DUŠO PLAMEN LJUBEZNI

Alençon leta 1873.

2. januarja se je v tem normandij-skem mestu na severu Francije rodila zakoncema Ludoviku Martinu in Celiji Guerin deklica, ki je bila dva dni nato krščena na ime Terezija. Pred njo je osem bratcev in sestic razveselilo očičeta in matere. Žal so vsi fantiči, štirje po številu, umrli že v zgodnji mladosti. Ostale so Marija, Pavlina, Leonija in Celina.

Zakon, v katerem so se rodili in nato rastle ti nežni cvetovi, je bil zares vzoren. Pravi vrt krščanskih kreposti. Gospod Martin je bil urar in prodajalec draguljev. Žena je vodila delavnico za

Mala Terezika s svojo mamico

čipke. Niso bili ravno bogati, ni jih pa tudi trlo pomanjkanje.

PRVA LETA MLADOSTI

Mala Terezika mora kmalu po rojstvu za en mesec na prsi k tuji ženski, kajti mati je radi boleznimi ne more dojeti. Ko malo zraste, se v njej pokažejo znaki nervoze. Tudi samoljubje si skuša utreti pot. Toda starši vestno bedijo nad njenim značajem, in Bog jih podpre s svojimi milostmi. Kmalu je Terezika že v stanu obvladati samo sebe. Njene besede: „Od tretjega leta nisem Bogu ničesar več odrekla,“ povedo vse.

28. avgusta 1877. je Terezika že na pol sirota. Bog ji je odvzel dobro mamico. Umrta je na raku in njena smrt je bila resnično svetniška. Celina izbere za svojo krušno mater rodno sestro Marijo, Terezika pa Pavlino. Vpliv slednje bo postal mogočen. Po njej bo Terezika razvila svojo osebnost najprej v okviru družine in kasneje v lisieuxškem karmelu.

Še istega leta — v novembru — se vsa družina Martin preseli v Lisieux. Tam živi brat pokojnice z ženo in hčerkami. Oče Martin kupi v okolici mesfavo vilo z lepim vrtom. V njej bo Terezika preživela svojo mladost do vstopa v karmeličanski red. Od 1877. do 1888.

Oče jo silno ljubi. „Moja kraljičica,“ jo kliče. Tudi ona ga silno ceni. Zelo ima rada tudi sestro Celino. Imata enake ideale, enake okuse. Glede Pavline sploh ni treba kaj dodajati. Kot krušna mati ji daje vse, kar potrebuje njenega telesa in duše.

Leta 1879 se prvič spove. Naslednje leto ima pomembno videnje: neki mož, ki sliči očetu, se ji pokaže z zastrtim

obrazom. Poznejši dogodki so to prikazen pojasnili.

Od oktobra 1881 začne obiskovati šolo pri benediktinkah. Leto nato jo zapusti krušna mati Pavlina. Postala bo karmeličanka. Terezika je spet sirota. Sestra Marija se zato zavzame zanjo.

Tedaj izbruhne skrivnostna bolezen. Najprej neprestan glavobol, od marca 1883. pa še hujše stvari: živčna obsedenost, pojavi norosti, strašne bolečine. Zdi se, da je smrt neizbežna. Pa se zgodi čudež. Na binškošni dan, 13. maja, se ji nasmehne Marija Devica s kipa na steni. Terezika je v hipu zopet zdrava.

8. maja 1884 prejme prvo sv. obhajilo. Nanj se je skrbno pripravila. Dogodek ji je v duši izredno globoko odjeknil. Ah, kako sladak je prvi Jezusov poljub, ki ga prejme duša. Vsa prevzeta ponavlja Terezika: „Jaz te ljubim, za vselej se Ti izročam.“ Tisti dan je Terezika postala s Kristusom eno. Pogreznila se je vanj kot se pogrezne v morski vodi ladja, ki so jo zagrnili valovi.

Še istega leta, 14. junija, postane vojak Kristusov. Škof Hugonin, iz Bayeuxa, ji podeli zakrament sv. birme. Njena duša postane še bolj posest sv. Duha.

Skozi dve leti se ji notranjost zavije v strašno meglo verskih dvomov in škripulov. To sta leti zorenja za kasnejše gledanje Boga.

Sestra Marija jo podpira, da vzdrži. Toda samo nekaj časa. V oktobru 1886 jo zapusti tudi ona. Sledila je sestri Pavlini v Karmel.

Med tem Bog Tereziki nakloni milost notranjega miru. Na božični dan leta 1886 se začuti prosta pretirane občutljivosti. Do konca življenja bo ostala notranje spokojna.

ZA KRISTUSOM!

Milosti si nato sledijo druga za drugo. V juliju 1887 se ji ob pogledu na Križanega zbudi želja reševati duše. Ta želja po dušah ji bo rastla vse do smrti in jo povsem povzila. Zato je napovedala, da bo iz nebes tresla rože spreobrnjenj na grešno zemljo. Prvi, ki ga bo iztrgala peklu, je morilec Prancini. Do trenutka smrti bo ostal zakrknjen, toda preden bo padla sekira na njegov tilnik, se bo skesal in ljubeče poljubil križ.

Želja po Karmelu začne postajati v njej vedno bolj silna in stvarna. „Hočem v Karmelu reševati duše in zlasti moliti za duhovnike,“ to je njen program.

Toda želja je bolj dozorela kot pa njeno telo. Saj šteje šele petnajst pomladi! Pa se mladenka ovir nič ne ustraši. Odločno se spravi nadnje. 29. maja 1887 preprosi očeta, naj ji da dovoljenje. Ganjen ji ga podeli. Toda cerkvena oblast je neizprosna. Celo obisk pri sv. očetu Leonu XIII. ne olajša v ničemer njenega hrepenenja po samostanski celici. Končno izda dovoljenje škof Hugonin. 28. decembra 1887 ima svetnica avtorizacijo za vstop v svojih rokah. Toda šele 2. aprila 1888 uspe prekoračiti vrata samostana.

Devet let nato v Karmelu... in potem v nebesa. Mejniki njenega redovnega življenja so na kratko ti-le: 2. aprila 1888 postane postulantka. 10. januarja 1889 je preoblečena. 8. septembra 1890 položi večne obljube. 30. septembra 1897 nastopi pot v večnost.

Karmel v Lisieux ni ravno eden od samostanov, kjer bi bila gorečnost in vnema za posvečenje na višku. Ena od njegovih ustanoviteljic, mati Genovefa od sv. Terezije še živi. Sveta duša, a že brez vpliva na sestre. Prednica je mati Marija Gonzaga, zelo povprečna

Terezija — karmeličanka — svetnica

ženska, občutljiva, nevoščljiva, muhasta, ukazovalna. S Terezijo postopa precej strogo. V njeno dobro, saj tako Terezika kmalu pozabi, da je bila doma „mala kraljičica“.

Zunanje življenje Terezije od Deteta Jezusa in svetega Obličja (to je njeno redovno ime) je zelo preprosto: vestno vrši voljo predstojnikov in točno se drži redovnih pravil. Goji v junaški meri pokorščino, velikodušnost in ljubezen do sester. V času odmora je pravo sonce čistega veselja. Vedno nasmejana in vedno pozorna. Svojim rodnim sestram ne daje nobene prednosti. Tri so že v redu, za njo bo leta 1894 v septembru prišla še četrta, Celina.

Komaj so se za Terezijo zaprla samostanska vrata, se očetu omrači um. Sedaj postane Terezikina prikazen o možu z zastrtim obrazom vsem jasna. Celina mu ljubeče streže, vse do smrti, ki nastopi 29. julija 1894.

V februarju 1893 postane njena sestra po krvi, Pavlina, prednica v Karmelu. Pa bo prav Terezija od Deteta Jezusa tista, ki bo od nje užila najmanj pozornosti. Nova prednica imenuje za voditeljico novink prejšnjo prioro, mater Marijo Gonzago. In ta si vzame v pomoč Malo Tereziko. Na tem mestu je svetnica vse do smrti pokazala izredne darove modrosti v oblikovanju duš.

V ČEM JE BILA VELIKA?

Kar smo do sedaj povedali o Tereziji od Deteta Jezusa, mar ne bi mogli naštetii o vsaki redovnici? Zakaj je prav Terezija postala svetnica, druge pa ne? In to svetnica izrednega slovesa, ki je osvojila moderni svet in katere slava je prodrla v same poganske kraje. Svetnica, katere osebni življenjepis je doživel izdaj skoro brez števila, v jeziki vseh petih ras in v milijonih izvodov. Svetnica, ki ji je bilo dano izvršiti dolgo vrsto čudežnih ozdravljenj in čudežnih uslišanj.

Odgovor je samo eden: skrivnost milosti božje. Bog se je hotel te preproste redovnice poslužiti, da pouči ošabne in modre tega sveta, v čem je prava modrost in prava ljubezen.

Njena rodna sestra Pavlina in mati Marija Gonzaga sta zbrali njene zapiske, misli, pesmi. Tako je že l. 1896 bila „Povest duše“ godna, da preletj samostanske zidove v Lisieux in začne svojo zmagovito pot širom zemeljske oble.

Ljubezen! To je tisto čudovito čustvo, kateremu se je Mala Cvetka predala z zadnjim vlaknom svojega bitja.

„Moj poklic je ljubiti,“ je vzkliknila ob nekaj priliki. „Samo ljubezen da živ-

ljenje udom Kristusove Cerkve. Brez nje ne bi bilo ne apostolov, ne misijonarjev, ne mučencev. Ni ga poklica, ki bi se ga dalo vredno vršiti brez ljubezni. Ljubezen pomeni vse, ker je nad časi in kraji, ker je večna.“

Tej božji ljubezni se je posvetila 9. junija 1895. Nekaj dni nato je ob molitvi križevega pota začutila, da se ji je srce vnelo v ljubezni in da jo ljubezen peče kot ogenj, če se mu preveč približaš.

Ta ljubezen je tudi sv. Terezijo Deteta Jezusa vodila na pot, ki je danes splošno znana: na pot duhovnega otroštva. Sicer ta pot ni nič novega. Stara je prav toliko kot evangelij sam. Toda ljudem je v teku stoletij postala neznan. In Terezijino poslanstvo je bilo prav v tem, da je nanjo opozorila. Postati moramo kot otroci pred Bogom, ki je naš Oče. In zato zelo ponižni, skromni, preprosti, neomajno zaupati v božje usmiljenje in božjo dobroto.

In naš čas, tako potreben ljubezni, je postal presunjen ob tem Terezijinem odkritju; ni se namreč zavedal, kako lahko je ljubiti Boga.

Terezija Deteta Jezusa je svoje poslanstvo izvršila na izreden, dasi preprost način. Nihče razen redovnih sosterer je ni poznal, ko je živela v Karmelu v Lisieuxu. Še sosterre same so bile mnenja, da se o Tereziji po smrti ne bo dalo kaj posebnega povedati.

Toda pozabile so na nekaj: da je v življenju važen namen, nagib in ne dejanje, ki ga vršimo. In pri Tereziji je bil nagib najčistejša in najgloblja ljubezen do Boga; ljubezen, ki se je zadnja leta še oprla na strašno trpljenje duha in telesa.

PO KRIŽU DO ZMAGE

Da, sv. Terezija je morala za svoje poslanstvo tudi trpeti. Zrno mora umreti, da rodi sad. V aprilu 1896 jo je na-

padla jetika. Dokler je mogla, je molčala. Toda kmalu je bolezen postala očita. Pljuča in drobovje, vse je postalo ena samá rana.

Temu se je pridružilo trpljenje duše. Zavila jo je noč dvomov; zgubila je občutek vere. Samo z razumom je vztrajala, čustva pa so se ji popolnoma uprla. In to stanje je trajalo osemnajst mesecev, prav do smrti. Dušne stiske so pritiskale kot silna gora na njeno trpečo notranjost. Pa ni vzdihovala. Vedela je, da ima ta preizkušnja silen pomen za reševanje duš. Zato je zapisala:

„Gospod, tvoja hči sprejema ta križ, kajti z njim hoče reševati svoje brate. Če hočeš, dobri Jezus, da prav jaz očistim duše tistih, ki jih je greh omadeževal, glej, potem sem pripravljena, da sama použijem ta grenki kruh preizkušnje, vse do trenutka, ko me boš vzel k sebi in v svoje bleščeče kraljestvo.“

V takem stanju jo je našla smrt. Tiste trenutke se ji je pogled razširil preko vseh kotičkov zemlje in v duhu je odkrila svoje bodoče poslanstvo:

„Bogu sem darovala svojo ljubezen. On mi jo bo gotovo povrnil. Zato bo po moji smrti dež rož orosil obličje zemlje. Hočem ljubiti, biti ljubljena in se vrniti na zemljo, da bodo vsi vzljubili Ljubezen. V tem bo moje poslanstvo, da bodo vsi ljubili Boga, kot ga ljubim jaz, da jih bom poučila, po kateri poti se najlaže pride do Njega, ki je Ljubezen.“

29. septembra 1897 je mogla po vsem tem vzklikniti: „Vsem sem povedala, kaj se mi je zdelo potrebno, da zve svet. Pred Bogom, samo ljubezen vse velja.“

Naslednjega dne je zašla v počasno agonijo. In še v njej je ponavljala: „Ne, ne ne kesam se, da sem se predala Ljubezni. O ljubim te, Gospod, silno te ljubim!“ In v tej ljubezni se ji je duša ločila od telesa.

Jože Jurak

KAKO ROŽNI VENEC PRAVILNO MOLITI?

Bistvene reči za pravilno molitev rožnega venca so tri: očenaš, zdravamarija in premišljevanje določenih skrivnosti.

Skrivnosti za premišljevanje določeneh je petnajst: pet iz Jezusovega učlovenja, rojstva in skritega življenja (veseli del); pet iz odrešilnega trpljenja in smrti (žalostni del); pet iz poveljanja Jezusa in Marije (častitljivi del).

Vsak del rožnega venca ima pet desetk. Vsaka desetka se začne z očenašem, nato se prične deset zdravamarij in zraven premišljuje določena skrivnost. Skrivnost se že napove pred očenašem — pri nas rožni venec tako molimo, kadar skrivnost pred desetko zajemo. Ko potem molimo desetoro zdravamarij, skrivnosti več vmes ne vdevljemo. Tako molijo rožni venec v Rimu in sploh večidel po svetu. Pri nas, v Nemčiji in Švici in še kje, je pa navada — ki jo je sv. oče Pij XI. dne 22. januarja 1921 tudi posebej dovolil in potrdil — navada, da vsaki zdravamariji takoj za besedo „Jezus“ pridevujemo skrivnost tiste desetke, n. pr.: Jezus, ki si ga Devica od Svetega Duha spočela... Oba načina sta torej dobra in potrjena.

Če rožni venec kdo moli sam zase, mu skrivnosti sploh ni treba nič napovedati, kaj šele jo pri vsaki zdravamariji ponavljati, da jo med molitvijo le premišljuje. Če pa rožni venec več ljudi skupno moli, jo je pa treba vselej sproti napovedati ali pa v zdravamarije vpletati.

Če je pa komu pretežno, da bi skrivnost vso desetko premišljeval, naj zaradi tega rožnega venca ne opusti; saj

V SKLAD Z VESTJO

KAKO SPRAVITI

?

1

VPRAŠANJE

za odpustke zadostuje „ljubeč pogled“ v skrivnost, ko jo napoveduje pred očenašem ali ko jo vpleta v zdravamarije vsake desetke; ali če mu je laže, celo potem, ko je desetko končal. — Tem, ki so tako slabe pameti, da skrivnosti premišljevat sploh ne morejo, je papež Benedikt XIII. podelil vse odpustke, da premišljevat le poskušajo in skrivnost v začetku vsake desetke izgovore, ali jo po naši navadi v zdravamarije vpletajo.

Ali je „čast bodi“ potreben? — Ne; dasi se s to molitvijo vsaka desetka zelo primerno sklene. — Znano je, n. pr., da je svetniški papež Pij IX., kada' je rožni venec molil za verne duše, desetke namesto s „čast bodi Očetu“ vedno sklepal z: „Gospod, daj jim večni pokoj...“

Ali je za začetek treba moliti vero? — Tudi ne. Ni predpisana. V Rimu je nikoli ne molijo. Je pa zelo lep uvod v rožni venec. Dominikanci za začetek molijo: „Pozdravljena, Kraljica.“

Ali so potrebne tri zdravamarije pred desetkami? — Gotovo ne. Pri javni molitvi jih molimo pri nas in v Nemčiji. Drugod jih ne poznajo. Tudi pri nas jih pri zasebni molitvi in pri skupni molitvi po družinah navadno opuščajo. Če bi jih hoteli ohraniti, bi bilo zelo olajšano, če bi se kar za vse tri dele rabila prošnja veselega dela za poživetev in utrditev treh božjih čednosti: vere, upanja in ljubezni.

Ali je potrebna desетка „Za verne duše v vicah“? — Ni predpisana in je razen pri nas in v Avstriji ter Nemčiji

ne molijo. Verne duše so nam pa zanjo gotovo na moč hvaležne.

Tako! Naj rožni venec že molimo ali pojemo po naše ali po rimsko; nebeški Kraljici in naši Materi ga radi spletajmo. Saj je sama pokazala že v Lurdu, kako ji je ta molitev pri srcu; nas v Fatimi rožnih vencev tako rekoč prosila in v Fatimi še posebej svetu obljubila rešitev — po pokori in rožnem vencu.

Kraljica presv. rožnega venca, prosite za nas!

NEPOZNANA BITJA: REDOVNICE

KAJ DELAJO?

SE DOLGOČASIJO?

ALI SO ŽALOSTNE?

Redovno življenje ni poznano. Toliko slabše, če ga poleg tega še podcenjujemo. Navadno je tako.

„Le kaj delajo za zidovi!“... „Vam je lahko... brez vseh skrbi!“

Redovniško življenje je trajna potreba v Cerkvi. Dekle ne stopi v red zato, da ubeži svetu in se posveča v udobni osamljenosti. Kakor čudno zveni, redovniško življenje je vzpon do popolnega združenja s človeštvom, a v skrivnosti križa.

KAJ JE REDOVNIŠKO
ŽIVLJENJE?

Križanje ali pokristjanjenje.

Kristjan mora biti drugi Kristus. Najbolj postane takrat, kadar da življenje zanj: „Nihče nima večje ljubezni,

kakor ta, ki da svoje življenje za svoje prijatelje.“

Le malo jih more tako izpričati svojo popolno ljubezen do Kristusa. Zato so svete duše od nekdaj posvečale Bogu svoje devištvo. To pomeni zmago duha nad mesom in vsem časnim, vsebuje mnogo od mučeništva. Če se temu pridruži še ubožstvo in pokorščina, ko se človek ne odpove le mesu, ampak tudi vsemu tvarnemu in celo sebi, tedaj to pomeni popolno predajo Bogu in zato popolno ljubezen.

KAJ PRIČAJO REDOVNICE?

Duhovne vrednote so nad časnimi. Popolnost v krščanstvu je popolno posnemanje Kristusa. Evangelij je življenjski do zadnjih posledic in bo ostal tak do konca sveta; vedno bodo v njem ljudje nahajali nagibov za svetost. V skrivnostnem telesu Kristusovem, ki je Cerkev, močnejši udje podpirajo slabotnejše. Najznačilnejša poteza in znak Cerkve je svetost v odlični meri, ki dosega in presega vsako junaštvo. Kristusov zgled je nedosegljiv in neprekos-

ljiv: Vedno bo vlekel za seboj množice oseb, kljub temu, da jim ne obljublja raja na zemlji.

KAJ DELAJO?

Pripovedovati in naštevati opravila, ki jih vrše, bi se reklo vodo v mlin nositi. A eno opravilo povzema vsa druga.

Kjerkoli je redovnica, vedno in povsod je njeno delo le eno: gledati v nebo, da od tam iz božje roke kliče milosti za soljudi. Prav zato imajo nune v zaprtih samostanih — navadno najbolj nerazumevane — najbolj neposredni in najkoristnejši družbeni vpliv.

Poslastvo redovnic je globoko občestveno, vesoljno, bodisi po daritvi bodisi po molitvi; redovnica ne išče le zase boljšega mesta v nebesih, marveč hoče vse ljudi pripeljati h Kristusu. To bistveno spada k redovnim zaobljubam.

Ta odgovornost je težka. A vse redovnice vedo, da je roka božja na njihovi rami. In z Bogom pa za Boga je vsaka žrtev lahka.

(Po „Vida de Nueva“, Madrid)

BODI KORISTEN!

- 1 — *Naj tvoje življenje ne bo jalovo življenje. — Bodi koristen. — Pusti počitek. — Razsvetluj z večno lučko svoje vere in svoje ljubezni. Izbriši s svojim življenjem apostola lepljivo in umazano sled, ki so jo pustili nečisti sejalci sovraštva. — In prižgi vse zemske poti z ognjem Kristusa, ki ga nosiš v srcu.*
- 2 — *O da bi bilo tvoje vedenje in tvoj razgovor tak, da bi vsi lahko rekli, ko bi te videli ali čuli govoriti: ta bere življenje Jezusa Kristusa.*
- 3 — *Resnoba. — Pusti tisto sukanje in sladkanje ženščeta ali otročeta. — Naj bo tvoje zunanje obnašanje odsev miru in reda tvojega duha.*

- 4 — Ne reci: „Moja narava je taka , so stvari mojega značaja.“ So stvari tvojega pomanjkanja značaja: Bodi mož — „esto vir“.
- 5 — Navadi se reči, da ne.
- 6 — Obrni hrbet nasremnežu, kadar ti šepeta na uho: čemu bi si kompliriral življenje.
- 7 — Ne imej malomeščanskega duha. — Zvečaj svoje srce, da bo vesoljno, „katoliško“. Ne leti kot perutnina v kokošnjaku, ko se lahko dvigneš kakor orli.
- 8 — Vedrost. — Zakaj se moraš jeziti, če z jezo žališ Boga, mučiš bližnjega, sam doživljaš slabe trenutke... in si moraš na koncu jezo ohladiti.
- 9 — Prav to, kar si rekel, reci v drugem tonu, brez jeze, pa bo dobilo moč tvoje sklepanje, in zlasti ne boš žalil Boga.
- 10 — Ne karaj, kadar čutiš užaljenost zaradi storjene napake. — Počakaj do prihodnjega dne ali še več časa. — In potem, v miru in z očiščeni namenom, ne opusti karanja. — Več boš dosegel z eno ljubeznivo besedo kot s tremi urami prepira. — Kroti svojo naravo.
- 11 — Volja. — Energija. — Zgled. — Kar je treba storiti, se stori... Brez omahovanja... Brez ozira...
Brez tega bi ne Cisneros ne bil Cisneros; ne Terezija iz Ahumade sveta Terezija; ne Iñigo iz Loyola sveti Ignacij...
Bog in drznost! — „Hočemo, da Kristus vlada!“
- 12 — Rasti pred zaprekami. — Milost Gospodova ti, ne bo manjkala: „skozi sredo gora bodo prodrle vode“ — šel boš skozi gore!
Kaj zato, če moraš za trenutek odrezati svojo dejavnost, če boš prišel nato, kakor meh, ki so ga stisnili, brez primere dalje, kot si kdaj sanjal?
- 13 — Oddalji od sebe tiste brezplodne misli, ki ti povzročajo vsaj izgubo časa.
- 14 — Ne izgublaj svojih energij in svojega časa, ki so od Boga, s tem, da mečeš kamne za psi, ki lajajo nate na poti. Zaničuj jih.
- 15 — Ne puščaj svojega dela za jutri.

ZA DOBRO VOLJO

Zaslužena kazen. — Michelangelo je dokončal ogromno sliko vesoljne sodbe v sikstinski kapeli. Pavel III. je s svojim obredničarjem Biagiom šel gledat novo čudo. Biagio se je med tem gledatom drznil ziniti, da je kapela bolj podobna gostilni kakor cerkvi. Michelangelo ga je slišal, molčal, a se je po svoje maščeval. Med zadnjo skupino ljudi v peklju je naslikal strahotno pošast, ki ima Biagiov obraz, oslovska ušesa, kačo okrog vratu in jo peklenščki vlečejo v brezno. Biagio se je seveda pritožil pri papežu in ga prosil, naj ukaže Michelangelu izbrisati tisti prizor, njega pa naj kaznuje. Pavel III. pa mu je odvrnil: „Dragi Biagio, dobro veste, da moja oblast sega od zemlje do nebes, ne pride pa do pekla. Če vas je Michelangelo postavil tja, vas jaz ne morem rešiti.“

Indijansko okolje. — L. 1600 se je Klemen VIII. sam lotil dolgotrajnega spora, ki je vladal zlasti med dominikanci in jezuiti o skladju med milostjo in svobodno voljo. Preden so pričeli javne razprave pred njim, je obiskal

oba redova. Jezuiti so mu na obisku podarili olja iz Amerike. Papež je hudomušno vprašal: „Komu naj s tem dam maziljenje, vašemu ali dominikanskemu mnenju?“

Papežev pridigar. — V Vatikanu obstoji posebna služba papeškega pridigarja, ki mora nekako 20 krat na leto govoriti kardinalom, škofom in vrhovnim predstojnikom redov; tudi papež posluša, a skrit. Od 1608 je šest let bil pridigar Jeronim de Narni, svet kapucin in neustrašen govornik. Neki kronist je zapisal: kadar ta trobenta zapoje, se še kardinali tresejo. Nekoč je pridigal o obveznosti škofov, da žive na svojem ozemlju in tam skrbe za zapupane jim duše. Po pridigi je bil napovedan sprejem pri papežu. A Pavel V. je zaman čakal: vsi škofje so jo bili pobrisali domov.

Nekoristni sorodniki. — Urban VIII. je tri svoje sorodnike imenoval za kardinale, enega pa za poveljnika papeških čet. Pa se je temeljito uštel. Nekoč je dejal: „Računal sem s štirimi sorodniki. A eden je svetnik, ki ne dela čudežev. Drugi je redovnik, ki pa nima ne ščepca potrpljenja. Tretji pravi, da je govornik, a ne zna govoriti. Četrti je sicer general, pa še sablje ne zna prijeti.“

Papeževe čebele. — Urban VIII. je imel v grbu tri čebele. Tedaj sta bili v sporu Francija in Španija, pa so govorili, da je papež za Francijo. Francoski plemič je pisal španskemu: Papeške čebele bodo dale Franciji medu, Španiji pa pik: Španec je brž odgovoril: Če bodo pičile, bodo tudi umrle. Pobotal ju je navsezadnje Urban VIII. sam: Vsem bodo dale medu, nihče ne bo pičen — pikati namreč ne zna čebelakraljica.

Sedem prošenj materam in očetom

Mali Šmaren je lep družinski praznik, saj nas spominja sreče, ki sta jo užila Joahim in Ana, ko sta kot poseben dar božji dobila prvo in edino dete — Marijo. Ne da bi vedela, kako velik zaklad jima je Bog dal — kajti niti slutila nista, da bo njuna hčerka mati Odrješnikova — sta se ji z vso ljubeznijo in skrbjo posvetila, zavedajoč se, da je vsak otrok mnogo obetajoča rastlinica, ki jo ob sodelovanju staršev sam Bog zasadi v posvečeni vrt družine.

Tako naj bi krščanski starši še danes sprejeli vsako dete in vsakemu posvetili vso potrebno skrb in ljubezen. Zato mislimo, da v verskem listu ne bi mogli lepše praznovati Marijinega rojstva, kakor če krščanskim staršem svetujemo nekaj čisto določenih in drobnih navodil in nasvetov, kako naj svoje otroke vzgajajo. Da bi nasveti segli kar najbolj do srca, jih podajamo, kakor jih je napisal pred dobrimi sto leti (Drobtinice 1846) naš veliki škof in vzgojni pisatelj, božji služabnik, Anton Martin Slomšek. Njegova domača, častitljiva pa zdrava in krepka beseda bo, upamo, po vsebini in po svežosti prav prijetno branje in koristno vodilo pravega krščanskega družinskega življenja.

Preljube matere in očetje, katerim je dobri Bog otroke dal, izročil srečo ali nesrečo prihodnjih dni, zaslišite moje prošnje mili glas; sedem milih prošenj imam do vas:

1. Skrbite svojim otrokom za zdravje

Kdor se otrok brani, slabe otroke dobi. Noseče žene lepo za svoj sad pod srcem skrbite. Potreba se je na porod skrbno pripraviti, iti poprej k spovedi in sv. obhajilu, potem se pa vdati v voljo božjo. Bog za vse skrbi, človek pa vendar sebe pozabiti ne sme.

Otrok ne preopasti, da bi neprenehoma hodili napeti kakor boben; pa tudi jih ne pustiti, da bi stradali. Dokler otrok raste, ne sme gladovati. Malo, a pogosteje mu daj jesti, da bo ravno rastlo kakor konoplja pa bistre glave ko jasno nebo.

Ne zapirajte jih doma, naj gredó z vami na polje; vadite jih po malem mraza in vročine; naj se igrajo, naj

skačejo, dokler so majhni in nedolžni. Človek se mora zdravja iz mladega privaditi; kar se v mladosti zamudi, se svoje žive dni ne popravi.

Ne razvajajte otrok ne na sladkarije, ne na kavo, ne na vino; žganja otroci še okusiti ne smejo. Vsaka razvada je huda bolezen, ki se ne dá ozdraviti. Zdravo telo je najdražje posvetno blago.

2. Skrbite otrokom za poduk

bolj ko za premoženje; kar se otroku blaga sporoči, ga lahko zgubi; česar se otrok nauči, mu nikdo vzeti ne more. Kakor hitro se otrok začne čajmati (= zavedati), začni mu pripovedovati tudi od Boga, dobrega Očeta. In go začne dete govoriti, mu začni tudi naprej moliti; dobro je, če le eno, dve besedici za tabo reče; Bog nedolžnih golčanje najrajši poslušá. Česar se deček navadi, bo tudi starček znal.

Ako so otroci shodili in začeli že gladko govoriti, jih úči mati zjutraj

pred kosilcem (= zajtrkom), oče pa na večer pred večerjo moliti, se pokrižati, očenaš, zdravamarijo, sero, deset božjih in pet cerkvenih zapovedi, sedem zakramentov, šest resnic itd. Tudi kratkih molitvic pred jedjo in po jedi jih nauči, privadi jih.

To je otrokom prva zlata šola, v kateri jim nebeško sonce zasije. Otrokom, ki te domače šole nimajo, jim vse žive dni ne bo posijalo jutrnje sonce milosti božje.

Kadar so otroci v pravi starosti, okoli sedmega leta, dajte jih v šolo ali vsaj h krščanskemu nauku, jih skrbno pošiljajte, ne le ob nedeljah in praznikih, ampak tudi ob delavnikih. Od sedmega do štirinajstega leta otroci niso za delo, ampak za nauk. Ne bodi vam šola predraga, ne predaleč; brez šole človek v sedanjih časih slabo izhaja. Starši, ki otroke namesto v šolo le na pašo pustijo, skrbijo bolj za živino ko za otroke, zato niso vredni, da živijo. Kaj pomaga, če se živinče lepo redi, otroci se pa poživinijo.

Kadar so otroci šoli odrasli, dajte mladeniče dobremu, modremu gospodarju v nauk, dekleta pa dobri gospodinji, naj se naučijo dela po svojem stanu; fantje orati, sejati, živino rediti, drevje cepiti, dekleta kuhati, kruh peči, šivati in domačijo prav oskrbovati. Zdravi udje, pridne roke in pa znajdena glava so najboljša jutrnja (= dota) za nevesto, največje premoženje, ki ga ženin priženi, ako imata on in ona pošteno srce. Ne pustite dekle brez potrebnega nauka, rekoč: „Čemu dekletom šola, saj ne gredo na vojsko.“

Dekletom je šola bolj potrebna ko fantom, toda drugačna mora biti kakor za mladeniče. Če ne bo dobrih gospodinj, ne poštenih žen, ne pametnih skrbnih mater, tudi ne bo srečnih hiš. Žena tri ogle drži in dobra ženka se

težko dobi, ako dekleta pravega poduka nimajo.

3. Skrbite otrokom za poštenje

Sirote so otroci nezakonskih; grdo življenje nezakonskih staršev hodi za njimi kakor tenja (= senca) za človekom. Reve so otroci očitnih grešnikov, pijancev, zapravljivcev, goljufov, tatov, razbojnikov. Jabolko ne pade daleč od debla, pravijo, in le prerado pika otroke trnje, ki so ga sadili nepošteni starši.

Ne zapuščajte otrokom ne krivične zemlje ne krivičnega denarja; en krivičen krajcar deset pravičnih požre; krivično blago pod streho je kakor molji v zrnu.

Otroci krivičnikov, pa naj jim starši še toliko zapustijo, pojdejo kruha prosit. Na ramah krivica, v rokah pa beraška palica.

Vadite pa tudi otroke poštenja od mladih nog. Ne dajte jim nikoli lagati; vsaka laž mora biti prvič drugič posvarjena — tretjič pa tepena. Ne dajte otrokom goljufati, ne krasti ali samim jemati, tudi kruha ne; kar človek izprosi, svobodno nosi; kar pa ukrade, naj bo le jabolko, naj vrne in sam nazaj nese. Ne dopustite otrokom beračiti ali po hišah vbogajme prositi; pa tudi vbogajme ne dajajte takim; mlad berač — star tat.

4. Skrbite otrokom za varuhe

Prvi varuh otrokom je strah božji. Iz mladega jim pravite, da Bog vse vidi, Bog vse ve, naj bo tema še tako trda, stena še tolikanj debela; Bogu se skriti ne moremo. Povejte otroku, kako ima Bog rad pridne, nedolžne otroke, kako pa tepe hudobne, ki ga žalijo. Učite jih, se hujše varovati greha ko smrti in pogosto jim ponavljate, kar je bogaboječa mati Blanka svojemu kraljevemu sinu Ludoviku neprenehoma pravila: „Moj sin, veš, da te imam rada; pa ti povem, da bi te rajši videla mrtvega, kakor bi zvedela, da si le en sam smrtni greh storil.“ Največje húdo je greh.

Drugi varuh nedolžnih otrok je sramežljivost, ki zardj nedolžno lice, ako kaj nespodobnega sliši ali vidi, sveta notranja groza pred vsem nespodobnim. Vadite fante in dekleta, da se spodobno, oblačijo in vedejo. Sama beseda: fuj! to je grdo, jih mora prestrašiti in jim sveto deviško čistost ohraniti. Sramežljivost je devištva sveta varuška.

Tretji varuh nedolžne mladine za dušo in telo je angel varuh, vsakemu od Boga poslan, da ga vodi, opominja, svari in varuje; naj ga človek le poslušaj! Vadite otroke, da se vsako jutro in vsak večer priporočajo angelu varuhu in ga ne žalijo; in kolikorkrat kaj ne-

rodnega storijo, jih spomnite, da jih vidi angel varuh. Otrok ne sme nikoli pozabiti, da ni sam, da ga bo sveti strah kaj storiti, česar bi ga bilo sram pričo staršev, učiteljev ali poštenih ljudi. Pravite jim, da je greh vse tako, od česar jih srce zaboli, ako na Boga, angela varuha ali pa na poštene ljudi pomislijo.

5. Skrbite otrokom za posebni strah

Prvi strah mora biti šiba. Brezovo olje zaceli razvade mladih dni in šiba novo mašo poje, to je: pridne otroke zredi. Ako dete dveh let ne uboga, le hitro mu s šibo pomagaj; hudoba, pravi Sveti Duh, je globoko vsajena v dečkovno srce; šiba jo bo spodila. Ne igraj se s šibo; šiba mora biti sveta reč. Ne tepi v jezi, jeza je iz pekla, iz pekla pa kaj prida ne pride. — Ne tepi preveč; kar je preostro, se rado skrha in škrbine dobi, ki se težko zbrusijo. Ne tepi premalo ali presladko; medena potica (gibanica) ni zdrava, od nje rad trebuh boli, od sladkanja pa srce. Ne tepi po krivici, da bi enega otroka ubijal, drugega pa lizal in izgovarjal pa mu potuho dajal; tepi po zasluženju, da poreče, kakor je nekdaž dobra hči očetu rekla: „Oče, le tepite me; saj sem zaslužila!“ Kjer je pri otrocih šibe premalo, bo palice preveč.

Drugi strah otrokom mora biti zguba vaše ljubezni. Nikar, da bi jim obljube delali in si z darovi kupovali, da vas ubogajo, rekoč: Ančka, idi zibat, ti bom pa dala medu; Tonček, idi svinje vračat, boš pa dobil orehov itd. Brez vsake obljube mora iti in, če prav pridno stori, naj kaj dobi. Terjati otroci staršev nikoli ne smejo; le poprositi jim gre. Zamera staršev jih mora bolj boliti kakor skala za nohtom.

Tretji strah za otroke naj bo zamera božja. Pravite otrokom, kako hu-

do se človeku godi, ki Boga zapusti. Greh na vesti jih mora huje peči kakor žareči ogel na roki.

6. Skrbite otrokom za pošteno tovarišijo

Ne dajte jim, da se potepajo; izberite jim samo poštene tovariše in tovarišice, naj se z njimi razveseljujejo, igrajo, skačejo. Otrok ne more biti sam; sam je le volk. Glejte pa skrbno, kaj otroci počneja; ena grintova ovca celo črédo natrkne (okuži).

Odraslim skrbite za dobro službo pri poštenih ljudeh, pa tudi ob času poštenega tovariša ali tovarišico za zakon. Toda ne siliti, temveč le svetovati v službo ali pa v zakon, je staršev prava pravica. Prisiljena reč ni dobra; pa tudi po cestah pregrehe se prava sreča ne sreča. Poštena tovarišija zlata reč; slaba tovarišija je pa smola na suknji.

7. Skrbite za pravo pobožnost

Pobožnemu kristjanu so potrebne tri svete reči: prvič vsako jutro in večer moliti. Rajši pustite živino brez krme kakor otroka brez molitve. Ne veliko; le sveti križ pa dober nomen storiti jih iz mladega navadite. Ako Boga ne bodo pozabili, tudj Bog njih ne bo pozabil.

Druga reč potrebna pobožnemu kristjanu je, da vsako nedeljo in zapovedani praznik obhaja službo božjo, da je pri sveti maši in božji besedi. Otroci zdívjajo, ako malokdaj v cerkev pridejo. Človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz božjih ust. Kakor mlada jagnjeta na zeleno pašo, tako vodite mladeniče in deklice v cerkev; takih je nebeško kraljestvo. Gorje staršem, ki sami v nebeško kraljestvo ne gredó in tudi otrokom branijo. Takih sodba bo strašna.

Tretja reč, potrebna pobožnemu

kristjanu, je pogostno prejemanje svetih zakramentov. Pogosna spoved je roka božja za mlade ljudi; pogostno sv. obhajilo pa studenec nebeški. „Jaz sem vinska trta,“ veli Jezus, „vi ste mladike.“ Najlepše mladike so mladi ljudje. Mlado srce hoče ljubiti; ljubezen je njega življenje. „Jaz sem pot, resnica in življenje,“ govori Jezus. Mlado srce išče, koga bi ljubilo; usmiljeni Jezus pa išče srce, ki bi ga ljubilo, in kliče: „Sin, hči! Daj meni svoje srce!“ Vse to se po vrednem sv. obhajilu zgodi. In kakor se jagnjeta od zelenja lepo omladijo, rožice od rose jutrnje lepše razvetijo, tako oživijo mladeniči in deklice po vrednem, pogostnem sv. obhajilu. Kdo jim ga ne bi priporočal? Poredko k božji mizi hoditi, je lenoba v službi božji, je naglavni greh.

Tako se pobožno živi, če se za te tri reči skrbi. „Pobožnost je pa za vse dobra,“ učj sv. Pavel, „ona ima obljube tega in prihonenega življenja.“

PO SVETU

ZA ŽELEZNO ZAVESO

Albanija. Po tolikih letih zagrizenega preganjanja moremo položaj katoliške Cerkve v Albaniji kratko označiti takole: Dva škofa sta ustreljena, eden je umrl v ječi, drugi pa je umrl naravne smrti. Apostolskega delegata so komunisti izgnali. Leta 1952 sta bila posvečena dva škofa, toda eden izmed njiju je že umrl.

Izmed 94 svetnih duhovnikov je 17 umorjenih, 39 zaprtih; 3 so bili prisiljeni bežati v tujino; 11 jih je bilo poklicanih v vojaško službo; 10 jih je umrlo naravne smrti, ali pa zato, ker so komunisti z njimi grdo ravnali. Svobodnih je še 14, toda komunistična oblast jih stalno nadzoruje. Izmed rednikov je 20 umorjenih, drugi pa so izgnani.

Vzhodna Nemčija: Položaj Cerkve se je od druge polovice leta 1952 naprej zelo poslabšal. Komunisti so namreč začeli katoličanom očitati, da so v

svojem verskem življenju pod tujim vplivom in da so v tajni zvezi z zahodno politiko. Leta 1956 je organiziral „Osrednji odbor komunistične mladine“ hudo borbo proti praznovanju in posvečevanju nedelj in zapovedanih praznikov ter proti drugim verskim slovestnostim.

Bolgarija. Leta 1958 je bilo izmed 127 duhovnikov, ki so skrbeli za katoliško skupino v Bolgariji svobodnih le nekaj desetih svetnih duhovnikov; od 200 redovnikov pa zelo majhno število. Izmed treh škofov, ki so vodili katoliško družino, pa ni imel svobode nihče več.

Sevrna Koreja. Takoj po prihodu sovjetskih čet so komunisti 43 korejskih duhovnikov odpeljali; 7 so jih umorili, druge internirali tako, da niso mogli opravljati svoje službe. Izmed 8 korejskih redovnic so 3 umorili, 1 je umrla v ječi, o drugih 4 ni nobenih poročil. Od 13 francoskih duhovnikov, ki so jih komunisti zaprli, sta 2 umrli v ječi; dva sta bila umorjena, 1 se je rešil, o ostalih 8 nič ne vemo. Od 4 irskih misijonarjev so bili trije umorjeni, 1 je umrl, drugi pa se je rešil.

Čehoslovaška. 13 škofov je moralo zapustiti svoja službena mesta; 5 jih je bilo zaradi vere zaprtih. Mons. Hlad je obsojen na 9 let ječe, mons. Trotheita pa na 25 let, ker je „tajno“ izvrševal svoja škofovska opravila. Tudi uglednejše svetne duhovnike je zadela ista usoda kakor škofe. Vse druge, ki so še na svojih mestih, pa strogo nadzorujejo v dušnopastirskem delovanju.

Kitajska. Vse tuje škofe in duhovnike so komunisti zaprli ali izgnali. Nad 100 kitajskih duhovnikov in škofov je umrlo v ječah, še več jih je zaprtih, drugim pa ne pusté delati.

Jugoslavija. Leta 1940 je bilo v Jugoslaviji približno 6000 duhovnikov. Med vojsko jih je 400 umrlo, 30 pa jih je bilo ob njenem koncu umorjenih; 500 je bilo prisiljenih bežati. Vsi drugi so pomrli po ječah, bili umorjeni ali pa so izginili. Izmed tistih, ki so še ostali pri življenju, je vsaj 1000 šlo skozi komunistične ječe. Leta 1945 je izšel odlok, ki je še vedno veljaven in zahteva od duhovnikov, da morajo prositi za posebno dovoljenje, če hočejo izvrševati svoj apostolat. To dovoljenje komunistične oblasti večkrat marsikateremu duhovniku samovoljno odrečejo.

Ogrska. Proti ustavi iz leta 1949, ki zagotavlja versko svobodo, je Cerkev ločena od države, brez svobode in podvržena komunistični oblasti. Niti škofje ne uživajo osebne svobode.

Litvanija. Po odloku leta 1940 so bila vsa zasebna stanovanja podržavljena in sicer na površini, ki obsega v mestu več ko 220 m², na deželi pa 170 m². Mnogo župnišč je bilo tako zaplenjenih. „Služabniki bogočastja“ pa, ki niso bili izgnani, so postali samo po sebi najemniki države.

Od 11 škofov, ki jih je Litvanija imela pred preganjanjem, je ostal samo eden, dva pa sta bila pozneje posvečena.

Poljska. 7 škofov je v ječi, 2 ovirajo, da ne moreta izvrševati svoje

službe. Po podatkih 31. decembra 1953 je bilo 37 duhovnikov umorjenih, 260 pa jih je izginilo; 351 je bilo odpeljanih, 700 zaprtih in 700 pregnanih. Od redovnikov je bilo 54 umorjenih, 200 odpeljanih, 170 zaprtih in 200 izgnanih. Mons. Wyszynski je zadnjo veliko noč izjavil: „Cerkev na Poljskem hodi po težavni poti, vendar sprejema svojo Kalvarijo...“

Romunija. Leta 1945, preden so se komunisti polastili oblasti, je bilo v Romuniji 12 nadškofov in škofov, 2995 duhovnikov, 3795 cerkva in kapel, 2494 župnij, 160 redovnih hiš in 376 katoliških šol. Leta 1953 se je končala doba preganjanja Cerkve. V tej dobi je umrlo 5 škofov in 57 duhovnikov, 250 duhovnikov je izginilo, 200 duhovnikov je bilo obsojenih na prisilno delo, 300 pa jih je v ječi.

Severni Vietnam. Ko so prišli komunisti v Hanoi, se je začela velika žaloigra beguncev. Po posebni pogodbi je bil namreč prebivalec Vietnama določen čas 300 dni, da si izberejo za bivanje pokrajino, katero sami hočejo. V nekaj mesecih so prebivalci severne pokrajine skoraj popolnoma izpraznili. Nad 860.000 oseb je odšlo s severa na jug. Med njimi je bilo okoli 676.000 katoličanov. Cele župnije so se z župnikom na čelu dvignile in šle na 2000 kilomerov dolgo pot, da bi na jugu ustanovile svojo župnijo.

Kdor nič ne dela, misli, da tudi nobenih napak ne dela; pa je vse njegovo življenje ena sama napaka (Kardinal Mercier).

Dobrota je tisto, kar najbolj približuje Bogu tisto, kar ljudi najbolj razoroži (Fenelon).

Kjer ni ljubezni, tam izkazuje ljubezen in boš dobil ljubezen (Sveti Janez od Križa).

VELIKE NEVARNOSTI IN MOČNA SREDSTVA

Tretji
del
pastirskega
pisma
katoliških
škofov
Jugoslavije
govori
o sredstvih,
ki vsakemu
človeku
omogočajo
čisto
življenje

45. Res, velike nevarnosti pretijo čistosti in devištvu, imamo pa na drugi strani tudi močna sredstva, ki morejo kristjanom uspešno pomagati v boju za čisto življenje.

Že prej smo omenili, kako se je treba ogibati bližnje grešne priložnosti in kako je treba paziti na čutila.

46. Naravna sredstva za čisto življenje so na primer: telesna higiena

(zdrava hrana, telesna snaga, telesno delo ali zmerna gojitev športa), urejeno in delavno življenje, prepričanje o naravni koristi čistosti in škodljivosti nenravnega življenja, krepitev volje itd.

..Nadnaravna sredstva za ohranitev in negovanje čistosti, na katere Cerkev največ stavi, pa so zlasti: molitev, sv. maša, sv. spoved in obhajilo, duhovno branje in premišljevanje itd.

Molitev

47. Zelo pomembno varstvo čistega življenja je molitev. Premislite Gospodove besede: „Ta rod se izžene samo z molitvijo in postom“ (Mt 17, 21). „Čujte in molite, da ne padete v skušnjava. Duh je sicer voljan; ali meso je slabo“ (Mt 26, 41). To so Gospodove besede. Jezus je poznal vse globine človeške duše, zato je tudi ukazal, naj molimo in čujemo.

Kdaj boš molil za čistost srca? Moli vsak dan, ker te vsak dan lahko zgrabijo skušnjave. Priporoči svojo čistost nebeški Materi, svojemu angelu varuhu, nebeškemu zavetniku in zavetnikom sv. čistosti pred božjim prestolom.

Moli v skušnjavah! Molitev je zveza z Bogom, razgovor z Bogom. Kadar te napadejo skušnjave in začutiš slabost, tedaj iz dna duše pokliči Gospoda, naj ti pride na pomoč. Če boste z molitvijo zvezani z Bogom, potem bo v boju za čisto življenje zmaga vaša.

Kako moli? Ne smeš moliti samo z ustnicami, molitev mora izvirati iz globin duše. Moliti moraš s srcem, besedami in mislimi, s polnim zaupanjem v božjo pomoč. Molitev za sv. čistost si poišči v molitveniku ali jo sestavi sam.

48. Nadvse pa bi radi tukaj poudarili veliko korist duhovnega voditelja. Srečen katoliški mladenič in dekle, ki se s polnim zaupanjem obrača na duhovnika, duhovnega voditelja. Njemu lahko zaupa svoj položaj in dušne težave, pri njem bo iskal sveta in pouka v vseh življenjskih priložnostih.

49. Rast v duhovnem življenju se prav posebej poraja iz žive vdanosti

in navdušenja za Jezusa. Postava našega Odrešenika kot najpopolnejšega vzora mora biti nenehno pred očmi katoliškega mladega človeka. Iz ljubezni do njega bo dan za dnem veselo hodil neomadeževan skozi življenje. K Jezusu, svojemu prijatelju in vzorniku, bo brez nehanja upiral svoje misli, želje in dobre sklepe. Iz ljubezni do Boga se bo katoliški mladenič, katoliško dekle premagoval in se zatajeval v prijetnih in mikavnih stvareh kakor tudi v prenašanju neprijetnosti.

Vzgoja volje

Srečen krščanski otrok, ki so ga starši že od mlada naučili, da dela take „žrtvice“, ki jih kasneje letom primerno tudi nadaljuje. Tako si človek krepki voljo.

50. Voljo si krepimo tudi s tem, da si kličemo v spomin vzvišena načela in močne razloge, ki nas nagibljejo k dobremu in odvrtačajo od hudega. Taki razlogi so na primer: „Junaško je, če se ohranim čist,“ „to je najlepši dar Jezusu“, „to mi prinese velikih koristi za prihodnost“. Ali: „Moja duša je nevesta Jezusu“, „moje telo je svetišče Svetega Duha“, „nekoč bo častljivo vstalo“, „rajši se nikoli ne poročim, kakor bi z grehom ujela žena“. Geslo nedolžnega sv. Dominika Savia je bilo: „Rajši smrt kakor greh!“

51. Med razloge, ki odvrtačajo od hudega, sodijo tudi resnice o smrti, sodbi, peklu in premišljevanje Jezusovega trpljenja.

Misel na strašne kazni, s kakšnimi Bog kaznuje greh nečistovanja, je prav tako uspešen razlog, da nas na-

vda z zveličavnim strahom in nas tako odvrne od grdega greha. Tako je Bog pokončal človeški rod z vesoljnim potopom zaradi njegove pokvarjenosti; potonilo je vse tamošnje ljudstvo razen pravičnega Noeta in njegove družine.

Z ognjem izpod neba je pokončal Bog mesti Sodomo in Gomoro zaradi nečiste zablode. Ali ta ogenj je bleda podoba tistega peklenškega ognja, ki čaka nečistnike v večnosti. V Razodetju sv. Janeza beremo: „... izpri-jenci... in nečistniki... bodo imeli svoj delež v jezeru, kjer gori žvepleni ogenj“ (Raz 21, 8). Tudi zadnja svetovna vojska, v kateri je bilo pokončanih 80 milijonov ljudi, je bila po besedah Marije v Fátimi kazen za grehe bogokletja in nečistovanja.

Pobožnost do Marije

52. Papež Pij XII. pa nas opozarja: „Še eno važno in v teku stoletij večkrat preskušeno sredstvo za ohranitev neomadeževane in popolne čistosti poznamo, to je vroča in srčna pobožnost do preblažene Device Marije. Sv. Ambrož stavi Marijo za vzor devicam: 'Za njó hodíte, hčere!... Naj vam bo Marijino življenje kakor podoba devištvá, iz katere vam kakor iz ogle-dala sije krepost in lepota čistosti.' ...Toda naj vam ne bo, predragi si-novi in hčere, dovolj le premišljevanje o krepostih bl. Device Marije, marveč se k njej tudi zatekajte z naj-večjim zaupanjem po Bernardovi spodbudi: 'Prosimó milosti, prosimo je po Mariji!'“

53. Hvalimo navado nekaterih žup-nij, da na Marijine praznike dušni pastir zbere otroke in mladino pred Marijinim oltarjem, da tam odmolijo kako molitev in zapojejo pesem nji na čast.

Potrudimo se, da se vsak deček in

deklica že zgodaj nauči pobožno mo-liti sveti rožni venec.

Hvalimo zlasti apostolsko vnemo-tistih, ki sodelujejo v molitvi za či-stost katoliške mladine in dajejo opravljati sv. maše v ta namen.

Zgledi svetnikov

54. Mnogi so postali svetniki, ker so radi brali življenjepis svetnikov. Naj bodo tudi naši krščanski mla-dini poleg Jezusa in Marije pred očmi zgledi svetnikov njihovih let: sveti mladeniči in svete device.

Že v začetku tega pisma smo naš-teli nekaj takih primerov iz prvih krščanskih stoletij. Takih zgledov ni manjkalo v nobenem stoletju v Jezu-sovi Cerkvi. Taki svetniki mladeniči so bili: sv. Kazimir, Venčeslav, Eme-rik, Alojzij, Stanislav Kostka, Janez Berchmans, Gabriel od žalostne Ma-tere božje, Dominik Savio; svete de-vice pa na primer: sv. Ivana Orle-anska, Roza Limanska, Gema, Mari-ja Goretti, da ne štejemo sem veliko število svetih devic redovnic.

55. Preudobne življenjske razmere lahko človeka pomehkužijo in postanejo bližnja grešna priložnost, pre-proščina in skromnost v načinu živ-ljenja in oblačenja pa obvarujejo pred marsikako nesrečo greha.

Katoliške matere, vzgajajte svoje otroke takoj od mladega v skrom-nosti in jih ne razvajajte, da bi jim izpolnjevale vsako željo.

56. Tudi ponižnost je potrebna za varstvo čistosti in devištvá. „Bog se prevzetnim ustavlja, ponižnim pa daje milost“ (Jak 4, 6). Sv. Pavel pa opozarja: „Kdor torej meni, da stoji, naj gleda, da ne pade“ (1 Kor 10, 12).

Naloga staršev

57. Dokler otrok raste in potem, ko se razvija v mladeniča in dekle,

mora postopno dobivati potrebni pouk o skrivnosti, kako nastane in se razvija človeško življenje.

Rekli smo „potrebni“ pouk, ker je Pij XI. obsodil tiste, „ki z nevarno drznostjo in umazanimi izrazi opravljajo tako imenovano spolno vzgojo v napačnem prepričanju, da bodo mladi svet zavarovali pred čutnimi nevarnostmi s čisto naravnimi sredstvi, kakor na primer z drznim razodevanjem in naprejšnjim poukom za vse brez razlike, kar javno in — kar je še huje — mladino koj zgodaj postavljajo v priložnosti, da jih privadijo, kakor pravijo, in jim utrdijo duha proti takim nevarnostim.

58. Tako modro stališče opreznosti je pohvalil in potrdil tudi papež Pij XII. Hkrati pa je papež tudi poudaril, da je mladini treba dati o teh stvareh primeren pouk. Pravi: „Sramežljivosti ne smemo razumeti tako, kakor da terja v teh stvareh trajni molk in da se v nravni vzgoji o tem nič ne govori, niti v mejah previdnosti in izbora. O teh stvareh je treba mladino poučiti s primernimi nasveti, da morejo odpreti srce in brez strahu vprašati in dobiti zanesljiv odgovor, ki jim bo posvetil v resnico in zbudil zaupanje.“

59. Starši so v prvi vrsti poklicani, da na primeren način in v primerenem času nudijo svojim otrokom ta pouk.

Ne bomo tukaj obsežno razlagali način, kako naj krščanski starši o tem poučujejo otroke. Papež Pij XII. je rekel: „Spodobnost naj staršem in vzgojiteljem navdihuje primerne izraze in načine, kako je treba mlademu človeku vzgajati čut čistosti.“

Pripominjamo pa, da se ti nasveti staršev otrokom morajo opravljati zapupno v ozki družbi, postopno, pri-

merno otrokovim letom, dečkom in deklicam, resno, prepričljivo, z ljubeznijo, z velikim spoštovanjem, da otrok začuti svetost v teh vprašanjih, da začuti odgovornost pred svojim Stvarnikom. Tak pouk spada k splošni versko-nravni vzgoji vesti in zavesti. Starši bodo v ta namen radi posegli po kaki katoliški knjigi, v katerih so navodila za starše, kako naj opravljajo to dolžnost.“

60. Odstavek o sredstvih za ohranitev in izpopolnjevanje čistosti in devišstva lahko primerno sklenemo z izpovedjo uglednega pedagoga Fr. Wilhelma Försterja: „Ne moremo zamolčati svojega najglobljega prepričanja, da je vera najgloblja vzgojna moč v spolnem pogledu. Tako močan je njen vpliv, da bi je nikakor ne bilo mogoče zamenjati s katerim koli drugim sredstvom.“

Sin pripoveduje o svojem očetu in materi:

Moj oče je bil uradnik. Pisarno je imel v isti hiši, kjer smo stanovali. Mati je vedela, da ima oče rad ob desetih dobro belo kavo. Če je utegnil, je sam prišel in jo kar v kuhinji spil; če ga pa le ni bilo, mu je mati s prtičkom pokrito skodelico kave tiho, neslišno, da bi ga ne motila zaradi strank, ki so bile pri njem, postavila na pisalno mizo in prav tako tiho odšla. Ko so bile stranke odpravljene, je segel po kavo in se okrepčal.

Ko se je nekega dne ta prizor ponovil, je opazil, kako je tovariš pri drugi mizi vzdihnil: „Kako si srečen; ko bi jaz vsaj enkrat kaj takega doživel kakor ti. Moja žena meni nikoli ne postreže tako kakor tvoja tebi vsak dan. Če si kdaj zaželim jedi, me ‚hladno‘ zavrne: ‚Dovolj si star, sam si vzemi!‘ Ali pa: ‚Domač si, veš, kje je shramba, sam si poišči!‘ Razumi me, prijatelj, v takem primeru me vse mine in nisem več lačen.“

To mi je oče pripovedoval, ko se je vrnil iz pisarne, mene pa poučil, rekoč: „Glej, sin, malenkosti so, ki osrečujejo, in zopet malenkosti, ki onesrečujejo.“

Tej zgodbi bi lahko dali več naslovov, pa bi z nobenim izmed njih ne mogli docela izčrpati vse čudovito lepe, kar ganljive globine, ki jo vsebujejo te malenkosti. Nobeden bi ne mogel dovolj tenkočutno izraziti drobnih strun, ki je nanje ubrana prava harmonija src v zakonskem življenju.

Žena ga razume

V tem je velika skrivnost zakonske sloge in sreče. Razume njega in njegove želje, potem mu pa lahko oprostí tudi njegove napake. Čudovita je žena v svojem razumevanju. To ni sad na-

ŽENA GA RAZUME

vadnega, togega razuma, njegovega sklepanja in logike; ta ne sega daleč. To je razumevanje, ki ga narekuje ljubezen in njena logika, tista, ki gre preko običajne govorice, ki se razume na skrivnostno pisavo, za katero ne bo nikoli niti največji veleum dobil patenta, da bi jo odkril, kajti odkrivati jo mora vsak dan na novo sleherno človeško srce, ki hoče najti pot do srca svoje najbližje okolice. To je edinstvena psihologija medčloveških odnosov, ki jo nekaterim zaman dopovedujete; samo tisti, ki se jim ta govorica medsebojnega razumevanja odpre kot dotlej nerazvozlani hieroglifi ali sveta pisava davno trohnečih, a vedno po medsebojni sreči hrepenečih src, so res poklicani, da živijo v intimni povezanosti zakonskega življenja.

Ona se mu zna prilagoditi

Saj skodelica kave je le skromen simbol, znamenje njene tenkočutne prilagodljivosti, ki se rahlo, tiho, neslišno približuje, da bi mu ustregla, ne da bi hotela pri tem zase vsaj njegov pogled, kaj šele zahvalo ali uslugo.

Žena, ki se zna možu res prilagoditi v tisoč vsakdanjih malenkostih, zna delati čudeže soglasja, harmonije in resničnega notranjega zadoščanja. Taka žena zna tudi najtršega moža omehčati; tudi največja svojeglavost se kon-

čno obrne za njenimi neslišnimi stopinjami. Tiha prilagodljivost žene mo-
žu je najgenialnejša in zato hkrati naj-
zmagovitejša diplomacija sveta: zmago-
valec je vedno ona.

Ta skodelica kave pa vsebuje še
tretjo skrivnost:

Ona se zna zanj žrtvovati

Saj vse čudovito razumevanje, ki se
nam je izkazalo kot „prilagojevanje“,
končno nič drugega nj kot eno samo
tiho žrtvovanje zanj. Prav malenkosti
včasih zahtevajo največ samopremago-
vanja. Velike reči, ki človeka napolnju-
jejo z zavestjo „veličastnosti“ in mu ne-
hote obetajo hvalo okolice in slavo tega
sveta, bi še vsak storil; toda mnogo
teže je vsak dan tiho streči, posprav-
ljati, skrbeti zanj v sto malenkostih, ga
spremljati, da ne bo nanje pozabil, da
mu morda ne bi postale celo nevarne
in škodljive, to zahteva posebno pri-
sebnost, vztrajnost in moč, ki je tako
rekoč neizčrppljiva.

Tej skrivnosti se kot plačilo potem
navadno pridruži še zadnja:

Mož zna ceniti in spoštovati njene žrtve

Kakor hitro jih je začel ceniti, ka-
kor hitro je dobil oči zanje, ko je spre-
gledal, je njen za vedno, tudi če prej
morda še ni bil.

Zanimiva zgodba

Carnegie pripoveduje zanimivo in
poučno zgodbo o Beaconsfieldu, ki se
je poročil s petnajst let starejšo vdovo,
prav nič iz ljubezni, temveč zgolj za-
radi denarja, ker je bila pač bogata.
To je celo vedela, a ga je po daljšem
premisleku kljub temu vzela. Ni bila
niti lepa niti mlada niti izobražena: in
kar je še hujše, niti okusa za obleko in
za red v hiši ni imela. A bila je prav

Nekje smo brali tole oznako za do-
bre zakonske žene.

So: lepe kot angeli v cvetju nedolž-
nosti, zale kot rožice, ljubljene de-
klice, mile kot trtice, žlahtne kot
kapljice, kakor lilije cvet razvесе-
ljujejo ta svet. V življenju le dvoje
src bije za tebe: sprva materino,
potlej pa srce zakonske žene. Mar-
ljive, zveste, modre in ponižne so
dobre zakonske ženske! „S prsti ple-
te, z nogo giblje, kuha, šiva, pere,
vmes pa lepe pesmice poje. Kako
prijetno v sobi diši, kadar se v ponvi
‘prata obrača ter veselo cvrči. Zve-
čer zadnja k počitku leže, zjutraj
zgodaj prva s postelje zleze...“ Res,
da cel dan z jezičkom reglja, vmes
se pa tudi ljubko smehlja. Svoje
otroke uči samo lepe stvari, večkrat
svojega moža modro svari.

Dobra kršanska žena moli vsak dan.
Molitev, zvestoba gospodinjski red,
snaga v hišo ubrani samega vraga!
Žena spremlja rada svojega moža.
Najzvestejši in edini spremljevalec
možu na potu življenja je zakonska
žena.

Da se ne bodo ob tej hvali žene pre-
vzele in postale ošabne, omenimo še,
da se prenekateri rado zgodi, da na
starost osamljena kot vdova v kotu
čepi, premišljuje mladost, toči solze
in ni ga, ki bi ji tolažil otožno srce.

duhovita v občevanju z ljudmi. Niti v
glavo ji ni padlo, da bi skušala kdaj
tekmovati z možem. Ko je prihajal
zvečer domov ves utrujen in zmučen
zaradi bleščočih debat z ljudmi iz vi-
sokih krogov, je bil ves vesel, da se je
lahko umiril ob sproščenem ženinem
žlobudranju. Ure, ki jih je prebil z že-

no, so bile najmirnejše v njegovem življenju. Vsak večer je „na vrat na nos“ zapuščal zbornico in hitel pripovedovati Ani Mariji vse, kar se je zgodilo, ona pa je vedno bolj in bolj kazala zaupanje v njegove uspehe in zanimanje za njegovo delo. Trideset let je živela samo zato, da je lajšala življenje svojemu možu. Sčasoma je postala njegova „junakinja“, pravijo njegovi življenjepisci.

Ana Marija ni bila popolna ženska, a vseh trideset let se ni utrudila govoriti o svojem možu, ga hvaliti in občudovati.

Nekega dne ji je v šali dejal: „Ali veš, da sem se poročil samo zaradi tvojega denarja?“ Ana Marija pa mu je v smehu odgovorila: „Toda sedaj bi se poročil iz ljubezni, ali ne?“ In priznati je moral, da je res tako.

„Po tridesetih letih zakona se je nisem naveličal.“ je dejal, obenem pa spet poudaril, da je njegova žena najvažnejša osebnost njegovega življenja.

Ta primer, ob katerega si zna vsak postaviti nešteto podobnih, čeprav drugačnih, nam lepo osvetli čudovito moč, ki jo ima ženino razumevanje za moža innjeno tiho žrtvovanje zanj. Ne samo da v takih tihih žrtvah ljubezen nikoli ne usahne, temveč se celo vzge in razgori tam, kjer je bila prej hlana in brezžutna. Ne samo da žena s tihim razumevanjem in žrtvovanjem ohranja v zakonu do konca to, kar je bilo spočetka, temveč ustvarja iz nič celo tisto, česar prej sploh ni bilo — ljubezen.

Drat

TEŽKO ALI LAHKO?

Nune odgovarjajo

Štiri sestre so odgovorile na štiri vprašanja:

1. Ali sodobno življenje otežkočuje ali olajšuje sedanje redovne poklice?
2. Katera je glavna težava, na katero nalete novinke?
3. Katera zaobljuba je najtežja?... In katera najlažja?
4. Kako naj redovnica poveča svoj vpliv in uspešnost v svetu?

Odgovori so tile:

SESTRA IZ DRUŽBE VNEBOVZETE

1. Velikokrat sem mislila na to vprašanje. Čeprav se ne bo zdelo verjetno, sem prepričana, da moderna vzgoja pomaga redovnemu življenju, ker uči dekleta večje samostojnosti, jih navaja na delo in delavnost. Res pa večja današnja neodvisnost otežkočuje pokorščino.

2. Na splošno je udobnost in strah pred žrtvami. Tudi v krščanskih družinah vlada ta duh, ki se ga je težko znebiti.

3. Najtežja je pokorščina... a da največ miru in sreče: človek pusti, da Kristus dela v človeku. Zato je plemenitim dušam ta zaobljuba tudi najlažja.

4. Nekatere pravijo, da z večjim medsebojnim poznanjem in sodelova-

njem. Ko bi le vsaka bolj intenzivno živela življenje Kristusovo in njegove Cerkve.

USMILJENKA

1. Današnja vzgoja se mi zdi površna, a... mislim, da so danes redovni poklici manj boječi in bolj plemeniti.

2. Da mnogo posvečenih duš ni to, kar bi moralo biti. Manjka nam včasih vesele radodarnosti. K temu je prištetih še sto globoko zasidranih predsodkov. Starši in sorodniki objokujejo redovnico, ko da bi bila mrtva, in to dolgo odmeva v njeni duši...

3. Vse so težke... vse so lahke; vse je odvisno od brezmejne plemenite predanosti.

4. To pomeni dvoje: večji vpliv, ki je odvisen od večje izobrazbe in delavnosti pod vodstvom predstojnikov, in več svetosti...

MISIJONARKA KRIŽARKA CERKVE

1. Mislim, da olajšuje, ker žena danes bolj zna živeti svoje življenje. Na žalost obenem sprejema tudi pomanjkanje resnosti in vztrajnosti pa tak pojem osebnosti, ki je blizu svojeglavosti.

2. Največja nevarnost redovnega življenja je površnost. Vsa dekleta stopamo v noviciat brez pravega pojma o vrednosti nadnaravnega življenja.

3. Vse se poenostavi — lahko ali težko — v pokorščini. A treba je v njej gledati obogatitev v naravnem in nadnaravnem.

4. Zmerom sem za najboljše in najbolj pripravno, kar zadeva delovnih metod, a vem, da je mnogo sredstev in običajev, ki jih kljub vsemu ni zavreči na vrat na nos.

OBLATINJA KRISTUSA DUHOVNIKA

1. Katero življenje: moderno ali modernistično? Modernistično pojmu-

jem vse to, kar ima za vodilo: naj vsak dela, kar hoče, pusti druge na miru, in se briga za svojo osebnost. V redovnem življenju je tako načelo pogubno. Če pa moderno pomeni večjo prilagodljivost in razumnost, združeno z iskreno odgovornostjo in resnično plemenitostjo, pomen nedvomno pomaga.

2. Mislim, da je nestalnost družin, pomanjkanje „mater“ v polnem pomenu besede. Kjer pa ni doma, so otroci na splošno duhovno nestalneži. Za redovno življenje pa je treba stanovitnosti in značaja.

3. Plemenitost in zaupanje v Boga temelj, brez česar so zaobljube gole besede.

4. Z večjo vzgojo predstojnic in vzgojiteljic, ki naj sestram posredujejo duha Cerkve, (ki je več kakor cerkveni duh), tistega, ki danes Cerkev hoče redovnicam posredovati po novoustanovljenih visokih zavodih za redovnice.

PRESEDNIK USA — KATOLIČAN?

Leta 1928 je v USA kot predsedniški kandidat na volitvah prvič nastopil katoličan. Bil je to Al Smith, ki pa je proti njemu na volitvah zmagal Herbert Hoover.

Letos imamo drugi primer v zgodovini USA, da na predsedniških volitvah v novembru spet nastopi katoliški kandidat. Je to senator John Francis Kennedy, ki ga je 13. julija demokratska stranka v mestu Los Angeles z ogromno večino glasov določila za svojega kandidata na letošnjih predsedniških volitvah v novembru (dobil je 806 glasov, proti 409, 86, 79 glasovom ostalih treh kandidatov). Tako letos prvič utegne biti izvoljen za predsednika v USA katoličan, kar ustava dopušča. Po ameriški ustavi se namreč pri nobeni javni službi ne upošteva verska pripadnost kandidata.

Ob pogledu na možnost, da bi Kennedy bil izvoljen za predsednika, nasprotni tabor v USA že dolgo pred nastopom odločilne volilne borbe svari pred volitvijo katoličana in tako v politično in volilno borbo vnaša konfesionalni element, versko pripadnost nasprotnika.

VERSKA PRIPADNOST V VOLILNI BORBI

Verska pripadnost v volilni borbi

Prvi in glavni vidik pri takih volitvah pač mora biti sposobnost kandidata za predsedniško mesto. Katoliška verska pripadnost pri predsedniških volitvah v USA doslej pač ni prihajala toliko v poštev, ker razen omenjene izjeme doslej ni bilo katoliških kandidatov, ki danes pri nekaterih vzbujajo strah.

Tudi katoličani so torej poslej volili nekatoliške kandidate, pač po svoji uvidnosti in strankarski pripadnosti. Katoliški volilci so se tradicionalno oklepali predvsem demokratske stranke, ki velja v pogledu na delavske sloje za bolj socialno. Njej dajejo svoje glasove naseljenci iz katoliških dežel: Irci, Italijani, Poljaki, Nemci itd. Anglosaksonska aristokracija pa ima svojo utrdbo v republikanski stranki, s katero si demokrati izmenjavajo oblast v USA. Vendar podana ločitev ni stroga in je zlasti pri zadnjih predsedniških volitvah mnogo katoliških volilcev, tudi bivših demokratov, volilo republikanskega kandidata Eisenhowerja. Močan razlog za to je bil, pravijo, tudi v tem, da je Eisenhower zgleden družinski oče, dočim je bilo o demokratskem kandidatu Stefenonu znano, da živi od svoje prave žene ločen.

Tudi ob katoliškem predsedniškem kandidatu ni vedno nujno, da bi katoličani volili tega. Zgolj verska pripadnost ni še jamstvo, da bo kandidat dober predsednik in Cerkvi pravičen. Koliko slabih in Cerkvi krivičnih državnih poglavarjev je že bilo in so bili katoličani vsaj po imenu. Podobno bi moral nekatoličan mirno voliti katoliškega kandidata in se dvigniti nad protikatoliške predsodke, če sodi, da mu tako nakuje blagor domovine. Znano je, da stoje tako za uglednim nemškimi kancelerjem Adenauerjem, ki je katoličan, v krščanski demokraciji tudi protestantske mase volilcev. Tudi v USA počasi izginjajo predsodki proti katoličanom. Ankete so pokazale, da bi ogromna večina volila zaradi strankarske pripadnosti od stranke določenega kandidata,

četudi bi bil ta katoličan. Kako bodo prihodnje predsedniške volitve potrdile to načelo ob Kennedyju bo zanimivo opazovati.

Zaradi mirnega sožitja katoličanov in nekatoliških sekt v USA bi bilo bolje, da bi se v volilni borbi ne izrabljala taka ali drugačna verska pripadnost kandidata, če bi se bilo mogoče temu izogniti. Taka strankarska propaganda, ki navadno čustveno državljanse močno razburi, more namreč le poglobljati medsebojne prepade in nerazpoloženje med krščanskimi skupinami. Tudi uvidne politične osebnosti v USA svare, da se v strankarsko borbo ne vnašajo religiozni elementi. Sedanji predsednik Eisenhower je časnikarjem na vprašanje o tem odgovoril le tako, da jim je navedel določbo ustave USA: Pri podelitvi katere kolj javne službe ali zaupnega javnega položaja se v USA nikdar ne bo zahteval kot potreben pogoj ozir na versko pripadnost.

Kennedy in njegovi pristaši

V USA je zavest katoliške skupnosti močna. Katolicizem je v tej pretežno nekatoliški deželi v močni rasti, včasih ob nasprotovanju nekatoliškega javnega mnenja in tako ob borbi, ki katoliško zavest še utrjuje. Pred nekaj leti smo slišali o napadih iz nekatoliškega tabo-
ra, kj je kazal na katolicizem kot nevarnost za USA. Pojave nerazpoloženja je bilo opažati ob konkretnih zadevah, kot ob vprašanju podpore katoliških farnih šol, zastopnika pri sv. stolici itd Marsikaj je razumljivo iz zastarelih predsodkov proti katoličanom.

Ob tem je med katoličani razumljiv globlji čut katoliške skupnosti in večji poudarek katoliškega tudi v javnem življenju. Danes se katoličani v USA morejo pohvaliti z lepim številom katoliških poslancev in senatorjev, poleg

New York, največje mesto v ZDA

drugih vplivnih mest v javnosti. Kot so bili l. 1928 ponosni na to, da se je dvignil do predsedniškega kandidata katoličan Al Smith, tako so danes njih oči uprte v Kennedyja.

Senator Kennedy ni le sposoben in ugleden politik, ki obeta biti dober predsednik, ampak — pravijo — tudi dober katoličan. Izvira iz bogate družine irskih prednikov, ki je že v njeni tradiciji politično in socialno delo v državi Massachusetts. Ima komaj 43 let in je najmlajši predsedniški kandidat, ki se je v USA kdaj potegoval za to čast. Na harvardski univerzi je končal akademske študije iz političnih in socialnih ved. Med zadnjo vojno je služil pri mornarici na Pacifiku in prejel odlikovanje za junaštvo. Med operacijo za posledicami vojnih ran je spisal knjigo o slavnih ameriških senatorjih, ki mu je prinesla cenjeno ameriško literarno nagrado (Pulitzer). Po vojni je najprej deloval kot periodist, l. 1946 je bil izvoljen za poslanca proletarskega predmestja v Bostonu, l. 1952 je postal se-

nator, ki je v različnih senatorskih preiskovalnih komisijah uspešno rešil več važnih nalog; l. 1956 je v demokratski stranki že skoro bil izvoljen za predsedniškega kandidata, pa je svoje glasove odstopil v korist tovariša Kefauverja; to kandidaturo pa je prejel sedaj za prihodnje volitve.

Tak splošno ugleden senator, politik in še dober katoličan bo vsekakor katoličanom zelo simpatičen kandidat. Tako je verjetno, da bo pritegnil tudi veliko katoliških volilcev nasprotne, republikanske stranke, kakor je seveda možno, da bodo nekateri nekatoliški volilci njegove demokratske stranke iz verskih razlogov dali svoj glas nasprotnemu kandidatu, nekatoličanu. Verjetno, da bo tako ta konfesionalni razlog nekoliko kršil strankarsko disciplino na eni in drugi strani.

Nasprotniki Kennedyja

.. Republikanci bodo določili svojega predsedniškega kandidata (pišemo to sredi julija) na strankinem shodu v Chicagu. Skoro gotovo bo to sedanjí podpredsednik Richard Nixon, ki je zelo popularna osebnost v USA. Veliko prednost, se poudarja zadnji čas v tisku, bi Nixon imel pred Kennedyjeh na volitvah zaradi svojih velikih izkušenj v perečih mednarodnih vprašanjih ameriške politike, kjer se je izkazal trdnega. To posebno uveljavljenje mu je pač omogočil njegov položaj podpredsednika. Kennedy je pač „samo“ senator in obenem tako mlad.

Nekatoliške kroge v USA, ki katoličanom zaradi raznih predsodkov niso naklonjeni, že sama misel na možnost, da bi bil izvoljen katoliški predsednik, ob Kennedyju povezuje v skupino njegovih nasprotnikov. Seveda bodo ti vse storili in tudi na političnem polju izrabili versko pripadnost kandidata, da mu vzamejo nekatoliške volilce. Vprašanje

je, ali bodo imeli ti večji uspeh v pridobivanju nekatoliških volilcev iz nasprotnih nedemokratskih vrst, ali katoličani v pridobivanju katoliških volilcev za Kennedyja iz nasprotne, republikanske stranke. Čeprav so katoličani v USA v pogledu na celotno prebivalstvo še vedno v veliki manjšini (40 milijonov proti 180 milijonom), so pa versko največja in najtrdneje povezana skupnost, ob verski razcepljenosti sekt nekatoliške strani. In ob vsem nasprotovanju katolicizem drugod v USA spet uživa velike simpatije tudi med nekatoličani.

Prav nasprotniki Kennedyja so ob njem sprožili religiozni problem verske pripadnosti predsednika, ko ameriška ustava v splošni določbi ta vidik izrečno odklanja. Vzbudili so polemiko, ki je precej razgibala domačo in svetovno javnost. Političnj pomen tega še ni gotov in more imeti to nastopanje nekatoliške strani nasproten učinek, katoličane še bolj povezati v teh volitvah in pridobiti še druge, ki obsojajo protikatoliške verske predsodke.

Že preteklo leto (1959) so nasprotniki poskrbeli, da je bil Kennedy postavljen pred važna ideološka vprašanja, ki zadevajo notranjo politiko USA: ločitev Cerkve od države, vprašanje zastopnika pri sv. stolici, podpore katoliških šol. Hoteli so ga spraviti v zadrego in je v vsem tem bil vključen očitak, ki je bil tudi izrečno izražen, da katoliški predsednik ne bi bil svoboden, ampak vezan po zahtevah Cerkve.

Poznavalci razmer trdijo, da so nasprotniki ob tem namenoma opustili problem omejevanja rojstev in stališče katoliškega predsednika v tem vprašanju. Vprašanje so hoteli prihraniti za odločilni adut, ko bi bila volilna borba na višku. Pa so jih, se zdi, v tem razmere prehiteli.

Stališče katoliškega predsednika

Kakšno stališče je zavzel senator Kennedy v omenjenih vprašanjih, ki so mu jih navalili nasprotniki na njegovem političnem pohodu? O tem le kratek pregled, kolikor je dosegljiv iz današnjega dnevnega tiska.

V teh vprašanjih katoliški nauk podaja določeno rešitev, ki seveda kaže na ideal v vsakem od teh pogledov. A že obveznost tega katoliškega ideala je različna. Ni vseeno, ali je v tem nekaj zahteva naravnega prava, kot n. pr. v vprašanju omejevanja rojstev, ali le stvar človeškega prava ali le neke primernosti, kot n. pr. v vprašanju zastopnika pri sv. stolici.

Katoliški odgovor torej kaže ideal, ki naj bi za njim v življenju stremeli, čeprav že to z različno obveznostjo. Konkretna razmera pa morejo staviti še posebne ovire pri uresničevanju tega ideala. Že dušni pastir mora večkrat po „pastoralni modrosti“ biti zadovoljen z nečim, kar je daleč od ideala, ali celo dopustiti kaj, kar idealu nasprotuje. Še bolj ji moramo priznati primerno široko polje svobode politični modrosti katoliškega državnika v njegovem prizadevanju za idealnimi rešitvami, ki mu jih kaže katoliški socialni nauk. Državnik nima pod seboj le ene določene verske skupnosti s svojim namenom, ampak že pod verskim vidikom navadno različne skupnosti, kot različne pod gospodarskim, kulturnim vidikom, ki ima vsaka svoj cilj in svoja teženja, in mora vse usmerjati v urejeno sožitje v skladu z občo blaginjo. — Tudi ni vse odvisno od njega, trenutno more biti praktično neizvedljivo ali ne priporočljivo in modro, čeprav bi to narekovala načelna rešitev, ki kaže ideal.

Seveda je treba mejo med teženjem za idealom in taktiko politične modrosti v vsakem konkretnem primeru posebej

postaviti in jo je večkrat težko določiti, kot sploh velja za aplikacijo načel v praktičnem življenju. Če ta meja ne bi bila jasna, tudi ne moremo katoliškemu javnemu delavcu očitati, če je zaradi razmer izbral svobodnejšo pot, da le ni evidentno neprava.

Kako je v javnosti reagiral Kennedy v zastavljenih omenjenih problemis? Nimamo namena ob tem presojeti in ocenjevati njegovega stališča v luči katoliškega nauka.

Cerkev in svoboda

Očitek, da katoliški predsednik v svojem ravnanju ni svoboden, ampak vezan po zahtevah Cerkve. — Vemo, da se mnogi katoliški državniki za nauk Cerkve ne zmenijo in so tako „svobodni“; se po njem ne dajo vezati. Kennedy se v svojem odgovoru ne prišteva k tem, da bi odgovoril očitaniu, da ga nauk Cerkve ne briga. Pravi pa, da „mu Cerkev pač ne namerava določati ravnanja kot javnemu funkcionarju, ki je prisegel delati za občo blaginjo države; Cerkev tudi ni monolitična ustanova brez prilagodljivosti; v USA da dejansko podpira svobodo poedinca,

Ameriški škof Fulton Sheen

ameriško svobodo vesti in ločitev Cerkev in države“. — Očitek nasprotnikov je na predsodku, da katoliški nauk more biti ameriški družbi škodljiv. Cerkev pač ne more zahtevati kaj, kar bi bilo proti obči blaginji družbe.

Ločitev Cerkev od države

Glede ločitve Cerkev od države v USA ugotavljajo, da je Cerkev v USA s to konkretno ureditvijo zadovoljna. Res Cerkev uživa potrebno svobodo in lep razvoj. — V polemiki v tem vprašanju so se oglasili tudi nekateri katoliški teologi. Ugotavljajo, da Cerkev ne obsoja vsake ločitve Cerkev od države, ampak princip, da Cerkev mora biti ločena od države, ki odklanja vsako sodelovanje obeh družb.

Glede zastopnika pri sv. stolici je Kennedy izjavil, da ni za to, da bi imenovali poslanika pri Vatikanu.

Šolstvo in omejevanje rojstev

V zadevi podpore privatnega šolstva, pravijo, je Kennedy najprej podpiral predloge za podporo učencev javnih in privatnih (tudi katoliških farnih šol); pozneje pa je pristal na odredbe, ki odklanjajo vsako podporo.

Vprašanje omejevanja rojstev je politične nasprotnike Kennedyja prehitelo in je bilo sproženo že pred volilno borbo. Po naročilu sedanjega predsednika Eisenhowerja je namreč posebna komisija pod predsedstvom generala Draperja, proučila vprašanje podpore tujim deželam, da se v tem uvedejo potrebne reforme. V poročilu komisija priporoča, da se v program te ameriške podpore vključi tudi omejevanje rojstev v manj razvitih in preobljudenih deželah. Ob tem so se v USA oglasili katoliški škofje in obsojili umetno omejevanje rojstev kot protinaravno. To se je zgodilo malo pred potovanjem predsednika Eisenhowerja, ki je bil na

njem 26. novembra 1959 sprejet tudi pri papežu Janezu XXIII.

Takoj se je oglasil škof ameriške episkopalne cerkve James A. Pike za moralno dovoljenost in primernost omejevanja rojstev. Zadevo je obenem spravljal na strogo politično polje z vprašanjem, ali je stališče katoliških škofov uradno tudi za katoličane na visokih uradnih položajih v USA. Na to je moral v javnosti odgovoriti tudi Kennedy. Njegov odgovor je v tem tako jasen: „Vlada USA bi napak ravnala, če bi priporočala omejevanje rojstev v malo razvitih deželah. To bi bilo znamenje nizkega nacionalnega egoizma, ki bi ga — po mojem mnenju — prizadete dežele obsojale. Naša največja psihološka napaka bi bila, če bi skušali ovirati rast belih, črnih ali rumenih narodov, ki ni večja ko naša.“ Na vprašanje, kaj bi ukrenil kot predsednik države, je odgovoril kratko in diplomatsko: „Samo to, kar bi zahtevala korist države.“ Obenem je izrazil mnenje, da je treba o tem vprašati še druge politike in možne predsedniške kandidate.

Od vprašanih se jih je zelo malo izjavilo za predlagano omejevanje rojstev. Tudi predsednik Eisenhower je pred odhodom v Rim na to odgovoril: „Ne poznam manj primerne zadeve, ki naj bi se o njej razpravljalo v politiki in ki naj bi jo izvedla in bila zanjo odgovorna vlada. Moja vlada ni izdelala nobenega programa v vprašanju omejevanja rojstev in ga ne bo pripravila. To ni naša zadeva.“

Ob kandidaturi Kennedyja, naj volitve že izpadejo kakor koli, se kažejo sodobni problemi, ki pretresajo politično javnost v USA, in kako je prednje postavljen katoliški politik. V neki meri se v tem zrcali poslanstvo vsekega katoliškega politika v današnjem svetu.

F. G.

RAZGOVOR KARMELIČANK

Resnična zgodba. Gertrud von Le Fort jo je prelepo opisala v delu „Zadnja na grmadi“. George Bernanos je napisal dramo „Karmeličanke se razgovarjajo“, ki smo jo mogli videti tudi v Buenos Airesu. (Zakaj kak slovenski oder ne poskusi z njo?) Zdaj jo bomo gledali na platnu.

Film je snemal duhovnik: p. Brickberger, v sodelovanju s Philippe-om Agostini. Predvajali so ga prvič v Cannesu letos. V glavnih vlogah Jeanne Moreau, Pierre Brassier, Madelaine Renaud, Pascale Audret, Jean-Louis Barrault, Anne Doat.

Ali se spomnite filma „Los amantes“ (Ljubimci), ki so ga v Buenos Airesu prepovedali. Jeanne Moreau igra v nem glavno vlogo. P. Bruckberger je dejal: „Kaj je bolj naravno kakor to, da po „Ljubimcih“ igra karmeličanko? Igralci hočejo različnih vlog.“ Jeanne Moreau pa je priznala: „Ljubim to junakinjo z vsem srcem. Kar me je spodbodlo, da sem prevzela vlogo, je ves duh filma, ki ga izraža Bernanosov rek: 'Riba ne more živeti izven vode, kristijan pa more živeti izven zakona.'“

Za kaj gre? Glavna oseba je Blanka de la Force (Pascual Audret), polna kreposti, a tudi — strahu. Ves čas jo zasleduje ta stran, ki je v bistvu strah pred smrtjo. Prednica in namestnica

nista skladni v svojih pogledih glede na vzgojo in zadržanje redovnic v tistih časih francoske revolucije. Prednica je trda, neizprosna, hoče, da bi bile redovnice železni značaji. Morda premalo upošteva človeško naravo s svojimi slabostmi, vse premalo milost božjo, ki dela svetnike — junake in mučenike — iz bednih trepetlik.

Blanka ne zdrži te trdote. Tudi prednica misli, da je Blanka nj ne sposobna ne vredna. Čas pač zahteva trdih ljudi, ker zahteva mučencev, mislita. Blanka uide.

Medtem sestre zapro, obsodijo na smrt na grmadi. Zadnji hip Blanko zmaga milost — ali pa se zmaga Blanka in prepusti milosti? — in medtem ko sestre ena za drugo stopajo na grmado, prepevaje Pozdravljena Kraljica, tedaj pristopi tudi Blanka in se uvrsti kot zadnja za smrt pod sekiro.

Prednica pa ni bila vredna mučeništva: mučeništvo ni stvar človeškega junštva ampak moč božje milost, ki zmaga človeško slabost.

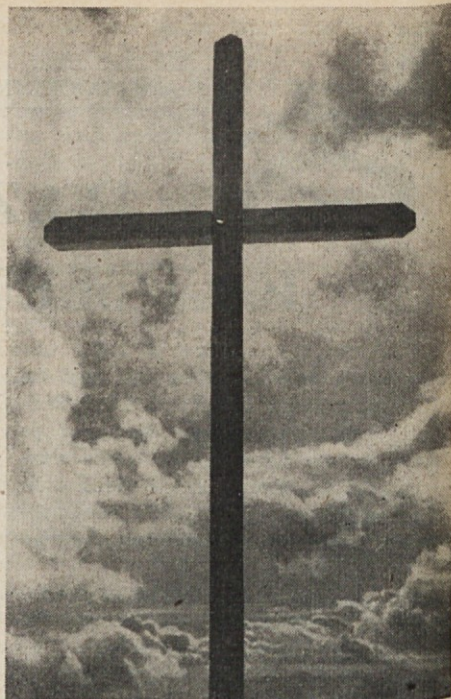
Film je bil predvajan izven tekmovanja, a je bil toplo sprejet. Morda ima prenekatero tehnične pomanjkljivosti, nečesa mu manjka: poslanice za današnji svet. Poslanice o človeški slabosti in božji moči, o krščanski človeškosti in človeškem pobožnanjenju v Milosti.

NA GROBU v ŠKOFA v ROZMANA

Pri Mariji Pomagaj na ameriških Brezjah v Lemontu se je vršilo veliko romanje v dneh 2. in 3. julija. Prvo nedeljo tega meseca se vsako leto slavi obletnica kronanja podobe lemontske Marije Pomagaj. Letos smo s tem romanjem združili srebrni jubilej ljubljanskega evharističnega kongresa ter veliko poklonitev spominu pokojnega ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana, ki je pokopan na ameriških Brezjah. Škof Rožman je bil namreč vsa leta, kar je bival v Ameriki, stalni romar za to nedeljo v Lemontu. Bil pa je tudi duša, nekaj motor ljubljanskega evharističnega kongresa in njegova ideja je bila, da je prišla pred 25. leti na kongres v Ljubljano Marija Pomagaj z Brezj.

Spored

Jubilej in poklonitev smo približno takole izvršili: Romarji so prišli od daleč že v soboto. Nekateri so se vozili vso noč. V soboto popoldne smo imeli že pobožnost križevega pota na prostem v Baragovem parku. Pobožnost je bila opravljena za dušo pokojnega škofa in za vse padle žrtve v komunistični revoluciji. Pobožnost se je končala na Rožmanovem grobu. V soboto zvečer je bila po pobožnosti v cerkvi ganljiva nočna procesija z lučkami. Nepopisen je bil prizor, ko se je ognjeni obroč

strnil okrog lemontskega blejskega jezera. Romarjev je bilo posebno veliko.

V nedeljo je bila opravljena jutranja sv. maša za padle žrtve. Cerkevni govor je imel za to priliko p. Odilo, sv. mašo pa je opravil bivši vojni kurat g. Štefan Kraljič, ki se je skoraj 3000 km daleč pripeljal na romanje.

Ob 10.30 dopoldne se je začela slovesnost poklonitve. Romarji so se zbrali v Baragovem parku pred veličastnim križem, kjer navano začnemo vsako zunanjo lemontsko slovesnost. Tukaj smo tolikokrat pozdravljali škofa Rožmana ob priliki njegovega prihoda v Lemont, posebej še ob njegovih jubilejih: za 25-letnico škofovanja, za njegovo 70-letnico rojstva in za njegovo zlato ma-

šo. Zdaj smo se zbrali, da smo se v spoštovanju poklonili njegovemu spominu.

Zastopstvo

Uradno zastopstvo je poslalo na to poklonitev 42 slovenskih katoliških organizacij. Zastopani so bili plesalci narodnih plesov Radio-Kluba iz Chicaga; slovenska Radio-Ura od ravnotam; potem slovenski pevski zbori in dramska društva od vseh strani. Zastopani sta bili po glavnih uradih in po podružnicah dve največji slovenski organizaciji v Združenih državah Amerike: Slovenska katoliška jednota in Slovenska ženska zveza. Svoja zastopstva so poslale tri slovenske šole: od Sv. Vida, Cleveland, od Marije Vnebovzete, Cleveland in iz Chicage od Sv. Štefana. Zastopani so bili kanadski Slovenci iz Toronta, Montreala in iz Winnipega; potem prekmurski Slovenci, primorski Slovenci in štajerski Slovenci. Zastopstvo koroških Slovencev je zbudilo posebno pozornost.

Nadalje so bili zastopani slovenski protikomunistični borci. V sprevid so se uvrstili starši kruto pomorjenih in mučenih protikomunističnih borcev: oče in mati Kastelčeva, ki sta dala štiri svoje sinove v smrt; eden je bil komaj eno leto pred novo maša. Ponosen je korakal v procesiji Jože Selan, ki je ravno tako žrtvoval štiri svoje sinove za vero in za človečanske pravice.

Potem so bila zastopana slovenska akademska društva: starešinska in dijaška; nato glavni odbor in podružnice Slovenske katoliške lige. Narodni odbor Slovenije je zastopal predsednik dr. Miha Krek. Potem je bila zastopana Baragova zveza. Nato pa razna cerkvena društva: Društvo Najsvetejšega Imena Jezusovega za može in fante; zveza Materinih društev, Marijina le-

gija, več tretjerednih skupščin. Slovenske šolske sestre so poslale močno zastopstvo na poklonitev — na čelu sestra provincialka Sibila. Frančiškani so imeli svoje zastopstvo in svetni slovenski duhovniki.

Vse zastopnike organizacij je voditelj lemontskih romanj, p. Odilo klical, da so se uvrstili v sprevid za križem.

Pred duhovščino so belo oblečene deklice nosile spominski venec, ki je bil narejen z rdečih nageljnov, z rožmarina in roženkravta; na eni strani venca je vihral trak v slovenskih narodnih barvah, na drugi strani pa v ameriških.

Za vencem so deklice nosile veliko sliko pokojnega škofa; ena izmed deklic je nosila cvetje z groba Rožmanovega prednika nadškofa Jegliča iz Ljubljane, druga deklica pa je nosila cvetje, ki je bilo natrgano na grobovih pokojnih Rožmanovih staršev v šmihelu pri Pliberku na Koroškem. To cvetje nam je poslal šmihelski kaplan, g. Jože Adamič.

Slovenske duhovnike sta zastopala msgr. Rt. Rev. John J. Oman in g. Štefan Kraljič. Duhovniki so seveda ob nedeljah zaposleni in se niso mogli prislave udeležiti, toda msgr. Matija Škerbec je naznanil, da se bodo slovenski duhovniki zbrali v Lemontu na grobu škofa Rožmana za obletnico njegove smrti, 16. novembra.

Zastopstvo je štelu kakih 150 ljudi, vseh udeležencev pa lahko računamo okrog tisoč, kar je veliko za slovenske ameriške razmere.

V sprevidu na pokopališče do ljubljene groba smo molili sv. rožni venec in sicer po zvočniku. Vse udeležence je prevzela globoka zbranost. Vse je goreče molilo. Na pokopališču so se zastopstva postavila v širokem krogu na vse strani groba in velikega križa. Utihnili je molitev in po zvočniku je

bilo napovedano besedilo primerne žalostinke: „Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor v me veruje, bo živel na vekomaj; četudj bo mrtev, bo živel na vekomaj.“ Pesem je zapel posebni mešani pevski zbor lemontskih romarjev.

Govor

Nato je spregovoril p. Odilo: „V veliki otroški ljubezni smo se zbrali danes na grobu svojega predobrega očeta: pokojnega ljubljanskega škofa prevzvišenega dr. Gregorija Rožmana, ki si je izbral za svoje škofovsko geslo besede in program svojega škofovanja:

KRIŽA TEŽA IN PLAČILO. Kakšen težki križ je nosil naš veliki pokojnik, vemo vsi. Največkrat ni bilo nobenega Simona nikjer, da bi mu križ pomagal

nositi. In največja teža tega križa je bila misel, da se je res mala številka bratov izneverila. To je najbolj bolelo, najbolj žgalo, najbolj pritiskalo k tlom.

Tukaj le pod križem je večkrat stal naš pokojni in izrazil je željo: Tukaj v senci križa bi rad počival. Želja se mu je izpolnila.

Na smrtni postelji je trdno držal v svojih dvakrat posvečenih rokah križ in je goreče poljubljal Kristusove rane. Najpremernejša nagrobnica za škofa Rožmana je torej pesem:

O križ, na smrtni postelji, prijatelj naš edini;

na grobu pot nam kažeš ti k nebeški domovini.

Križ mu je razsvetljeval življenja pot: O sveti križ, življenja luč!

Križ mu je odklenil nebeška vrata: O sveti križ, nebeški ključ!

In kakor je delal naš veliki in dobri oče škof Rožman, tako delajmo mi, njegovi otroci: O sveti križ: Ponižno te častimo, zvestobo obljubimo!

Venec spoštovanja polagamo in poklanjamo danes na grob velikemu našemu pokojniku, ko smo ravno podarili njegovi duši sveti rožni venec in ko bomo naši poklonitvi dodali krono: to je daritev svete maše za dušo pokojnika.

Venec pomenj našo ljubezen: s cvetjem mu dajemo svoja srea! To je ljubezen naših duhovnikov, ljubezen vseh slovenskih izseljencev, ljubezen vseh dobromislečih naših ljudi v mili domovini, kar poudarjajo cvetlice z groba Rožmanovega prednika, velikega apostola Slovencev, nadškofa Jegliča.

Na grob polagamo cvetlice z groba pokojnih Rožmanovih starev iz Šmihela pri Pliberku, kar pomeni poklonitev njegove krvi, njegovega rodu in njegovih koroških rojakov.

Slovenska idila

Polaganje vencev

Napočil je veliki trenotek, sledi veliko dejanje ljubezni in spoštovanja: Največji dobrotnik in prijatelj pokojnega škofa bo položil na njegov grob cvetlični venec ter z njim svojo in našo ljubezen: Preč. g. msgr. in ljubljanski kanonik J. Oman.“

Cvetje z Jegličevega groba je položil na svoje mesto ljubljanski duhovnik g. Štefan Kraljič.

Cvetje z groba škofovih staršev je položila na pripravljen prostor koroška Slovenka gospa Franka Gabrielova, ki je bila rojena na domačiji Miklove Zale v Svetnah.

Poklonitev je bila zaključena s pesmijo „O križ na smrtni postelji...“ Pela je vsa tisočglava množica.

Nato se je ves spreved med molitvijo sv. rožnega venca pomikal k Lurški votlini, kjer je g. kanonik Oman opravil sv. mašo za pokojnega škofa. Med sv. mašo je pel zbor kakih sto pevcev in pevk najlepše slovenske pesmi. Pri orglah je bil g. dr. Alfred Fišinger, petje pa je vodil g. Vilko Kuntara. Petje je izzvenelo silno mogočno in ubrano, četudi je bil zbor sestavljen iz najmanj desetih, petnajstih slovenskih župnij.

Priložnostni govor je imel p. Odilo, ki je govoril o Mariji Pomagaj, Romarici na evharistični kongres: kako je Marija Pomagaj ves narod dvignila, da je vse hitelo proti Ljubljani; kako je Marija Pomagaj vso noč sprejemala in poslušala svoje otroke in kako je ogromni ljubljanski stadion spremenila v najveličasnejše romanja v zgodovini naroda.

Med sv. mašo je veliko število romarjev prejelo sv. obhajilo za dušo pokojnega škofa.

Popoldne je bila v cerkvi Marije Pomagaj ura čiščenja Najsvetejšega, ki

se je zaključila z mogočnim petjem Marijinih litanij in evharističnim blagoslovom. Pri vseh slovesnostih so bile na vrsti samo one pesmi, ki so jih pred 25. leti prepevale množice na evharističnem kongresu v Ljubljani.

Trije mogočni magneti slovenskih src so segli daleč, daleč: Kristus v presveti evharistiji, Marija Pomagaj v svojem tronu in škof Rožman v svežem grobu.

×

OB 300-LETNICI SMRTI SV. LUDOVIKI MARIJAK

Po vsem katoliškem svetu, zlasti v Parizu, kjer je sv. Ludovika živela in delovala, se vršijo letos velike slovesnosti v počastitev njenega spomina. Svet se hoče s temi proslavami hvaležno oddolžiti goreči sodelavki velikega sv. Vincencija za njuno skupno ustanovitev največje verske družbe v Cerkvi, družbe hčera krščanske ljubezni (usmiljenih sester). Ustanovitev te družbe je bilo očitno delo božje previdnosti. Iz malega gorčičnega zrna je zrastle mogočno drevo, ki je pognalo svoje veje po vseh delih sveta. Po bolnišnicah, sirotošnicah, zavetiščih in po šolah, povsod tam, kjer je treba pomagati bolnikom, sirotam in versko zane-marjeni mladini, delujejo z blagoslovom in se nesebično žrtvujejo za dušno in telesno blaginjo človeštva brez razlike na narodnost in vero. Vse pod geslom apostola Pavla: „Ljubezen Kristusova nas vnema!“

Danes deluje po vsem svetu nad 46.000 duhovnih hčera sv. Ludovike. Naj ljubezen, ki je polnila srce sv. Ludovike, vnema tudi srca njenih duhovnih hčera ter jim kaže svetlo pot, ožarjeno s telesnimi in duhovnimi deli usmiljenja.

Obnavljamo vtise, ki jih je neki španski duhovnik orisal po svojem potovanju po Irskem

Kaj sem doživel na Irskem?

Odkritosrčno povem, da ni napravila v dveh daljših obiskih Irske name nobena stvar takega vtisa, kakor to, ko sem videl, kako spoštljivo in vdano delavci pozdravljajo svoje duhovnike. Kadar tisti, ki skrbe za javno snago v glavnem mestu samem, zjutraj srečajo duhovnika, ki gre v bližnjo cerkev maševati, kakor kmetje, kadar na oddaljenem področju El Donegal gredó na delo, vsi neprisljieno in pristrčno pozdravijo božjega služabnika.

Na cesti

Srečal sem policijskega stražnika na uličnem vogalu in pismonošo, ki je hitel mimo mene, oba sta me iskreno pozdravila. Tedaj šele, ko sem doživel, da me je delavec, ki je potiskal svoj naloženi voziček, zaupno pogledal, mi klical poljedelec s svojega visokega sedeža na poljedeljskem stroju: „dober dan“ in me cestar iz jarka ob cesti pozdravil: „Oče, Bog vas blagoslovi,“ sem globlje razumel zdravo in verno dušo tega bratskega naroda.

Tudi otroci se večkrat zaupno ustavijo pred duhovnikom in ga spoštljivo prosijo: „Oče, blagoslovite nas!“ Odlične gospe pozdravljajo duhovnika z besedami: „Oče, Bog vas blagoslovi!“ Vendar posebno globok, občudovanja vreden zgodovinski dogodek je pozdrav, ki prihaja iz ust težaka, ki okuša vso trdoto življenja ter prenaša težo dneva in vročine.

Zdi se, da je v dobi preganjanja duhovnik postal izraz preganjane vere.

Predstavljati si moramo zapuščenost in stisko človeških src tedaj, ko je bilo več tisoč duhovnikov preganjanih in zatiranih do mučeništva. Katoliško ljudstvo jih je obdalo z obročem svoje pomoči, gostoljubnosti in ljubezni, ki so jim jo skazovali s tihim pozdravom, ki je imel isti pomen, kakor pozdrav na ulici: „Bog vas blagoslovi!“ S tem pozdravom so hoteli reči: „Ne bodite žalostni, oče! Mi, ki smo vaši otroci v Kristusu, smo z vami in Bog sam vas blagoslavlja, ker ste njegov služabnik.“

Katoličani se včasih pred duhovnikom, ki gre po ulici, tudi pokrižajo. Ko sem vprašal, zakaj to delajo, so mi odgovorili, da so duhovniki v dobi vlade Cromwella, ko je bilo pod kaznijo prepovedano, vedno skrivaj nosili Najsvetejše. Zato jih je ljudstvo, ki je to vedelo, tako pozdravljalo.

Tudi sam sem doživel, kako spoštujete Irci katoliške duhovnike. Ko sem šel iz stolnice v Derryu, je neka mala deklica pokleknila pred mene. Ko sem jo vprašal, kaj želi, mi je rekla: „Oče, blagoslovite me!“ Drugikrat so se mi približali možje in žene, ki so šli po ulici in me, četudi me niso poznali, tiho prosili, naj molim h Gospodu za njihove potrebe. V Dundalku sem videl zjutraj, ko sem šel proti cerkvi maševati, delavca, ki je prišel k meni in me iznenadil s prošnjo: „Oče, ali se morete spomniti v svojih molitvah enega mojega namena?“

Duhovnik je tudi bil in je še vedno veličastna opora za preganjane družji-

ne. Od hiše do hiše je izvrševal delo in apostolat, ki je še vedno najvažnejši in ga škofje najbolj priporočajo. Ta stalni prijateljski stik s katoliškimi družinami je ustvaril tisto pristrčno razmerje, ki ga razodeva bolj vsebina ko beseda vsakega pozdrava.

Izredna pravica, ki jo imajo še vedno vsi duhovniki škofije Derry, nam dokazuje, kako pristrčno zvezo so imeli irski duhovniki s svojim ljudstvom v času preganjanja. Vsak duhovnik omenjene škofije ima namreč še danes posebno pravico, da sme maševati v kateri koli katoliški hiši, v kateri je užival gostoljubje in je prenočil.

Posebno značilna je tudi beseda „oče“, ki jo dostavljajo vsakemu vprašanju in odgovoru. Nekatoličan more biti vljuden, obziren in pozoren do duhovnika, toda nikdar ne bo rabil besede „oče“. Prav to je že na prvi pogled znamenje, po katerem moremo spoznati, ali je tisti, ki govori z duhovnikom, katoličan ali ne.

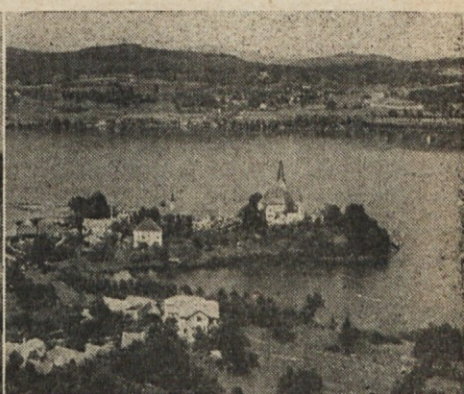
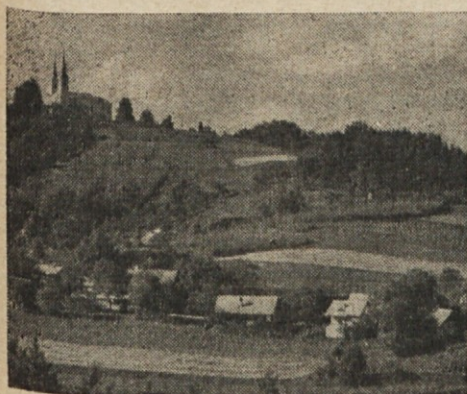
To naklonjenost ljudstva do duhovnikov kažejo tudi velikodušni darovi, ki jih dajejo navadno petkrat na leto in še ob raznih posebnih priložnostih;

poleg tega jih stalno vabijo v svoje hiše, kjer pijejo z njimi običajni čaj. Na vratih cerkva vidimo lepake, ki poročajo o darovih, ki jih verniki navadno vsako nedeljo dajejo pri vratih, skozi katera vstopajo, da se potem udeležé svete maše. Množina teh darov in velikodušnost, s katero jih katoličani dajejo, vzbujata veliko presenečenje.

V cerkvi

V cerkvah vlada spodbuden red. Pet mesecev že živim tukaj, pa nisem še nikogar videl, da bi se oziral nazaj. Ko se napolnijo klopi v svetišču, napravijo verniki vrsto ob cerkvenih vratih in čakajo v popolnem molku do konca maše. Duh verske zavesti irskih katoličanov se kaže tudi v tem, da natančno spolnjujejo postno postavo. Ob petkih nikoli ne jedo mesa. Nikoli nisem videl ne slišal, da bi kak irski katoličan prelomil postno postavo ali opustil mašo ob nedeljah ali praznikih.

Družine skrbé prav tako za globoko versko vzgojo svojih otrok. „Otroke je treba učiti, ne pa jih poslušati,“ pravi ljudski pregovor. Otroci se molcé učé.

Zaplaz na Dolenjskem in Marijina cerkev na Vrbskem jezeru

Poznajo verske resnice, božje zapovedi in bogoslužne obrede. Mladeniči pojo latinske himne in se udeležujejo verskih procesij. Hodijo tudi k Marijini legiji, kjer izvršujejo veličasten, sija-jen apostolat. Predmet te ustanove, ki je tako podobna naši Španski Katoliški akciji, so duhovna in socialna dela vseh vrst.

Romanja

Katoliški Irci tudi zelo ljubijo Marijina romanja. Iz vseh, tudi najbolj oddaljenih krajev otoka prihajajo v dolgih vrstah velike množice in se potem zberejo v Marijinem svetišču. Posebno slavno in priljubljeno je svetišče v Knocku, ker se je tam pred 75. leti prikazala naša ljuba Gospa.

Imel sem priložnost pozdraviti slavnega patra Peytona v semeniškem zavodu svetega Eunana v Letterkennyu. Iz njegovih ust sem slišal pretresljiv opis apostolskega pohoda, ki ga je pravkar napravil po vsem otoku z velikim uspehom. Tudi škof dotične škofije me je povabil k svoji mizi in mi med obiskom pripovedoval o gorečnosti, s katero irsko ljudstvo časti božjo

Mater. Nekaj podatkov sem si zabeležil.

Duh žrtve in odpovedi irskih katoličanov se posebno jasno pokaže ob velikih romanjih k jezeru Derg in v družbah popolne zdržnosti. V njih se je več ko 400.000 Ircev zavezalo, da ne bodo pili ne likerjev ne vina v vsem svojem življenju, da bi tako zadoščevali presvetemu Srcu Jezusovemu.

V domu pokore svetega Patricija ob jezeru Derg preživi vsako leto samo v dveh mesecih letovanja 30.000 oseb tri dni v popolnem postu in z bosimi nogami hodijo po kamnitem otoku, da tako delajo pokoro za grehe.

In duhovniki

Najprej vzgajajo duhovnike višji zavodi, v katerih študirajo semenišniki skupaj z mladeniči drugih poklicev. Iz njih potem vstopijo v škofijska semenišča, ki pa jih ni veliko, skoraj vedno pa v sloveče narodno semenišče v Maynoothu, ki je po svojem slogu največje in najpomembnejše na svetu. Natančno sem si ga ogledal. Priznati moram, da je res vzoren, veličasten

Sv. Andraž na Koroškeme, prva stolnica škofa Antona Martina Slomška

zavod. Ima profesorje različnih narodnosti. Gojenci imajo priložnost, da se učé starih in modernih jezikov. Vzgaja tudi v njih umetniški čút. Ima tudi bogate knjižnice, sijajno kapelo, velike športne prostore, plavalne bazene s toplo in mrzlo vodo, v katerih se ne učé bogoslovci samo plavati, ampak pod vodstvom profesorjev, izvedencev v tej stroki, reševati utopljenca. Predvsem pa dobivajo v zavodu temeljit pouk o filozofiji in teologiji. To semenišče izdaja tudi važno revijo, ki ima naslov „The Furov“, pri kateri sodelujejo odlični profesorji. Odlične gojence, ki hočejo postati izvedenci v sociologiji, pošljejo na vseučilišče v Oxfordu.

Življenje duhovnikov, ki so že na župnijah, je napeto in naporno. Vendar duhovniki niso z delom preobloženi. Njihovo življenjsko stanje je udobno. Katoliško ljudstvo želi, da živé duhovniki svojemu dostojanstvu primerno. To naj nekako nadomesti njihove odpovedi, žrtve in stiske v dobi preganjanja in jih dvigne v očeh predstavnikov drugih ver.

Število nekatoličanov je zelo majhno. V najslabšem slučaju ne doseže niti pet odstotkov. V nekaterih pokrajinah jih sploh ni. Večinoma so to potomci družin, ki so prišle iz Anglije v času Cromwella. Na podlagi posebnih škofijskih predpisov je sožitje med nekatoličani in katoličani mirno. Le od časa do časa organizirajo posebne sestanke, do časa organizirajo posebne sestanke, doziroma predavanja, da ustrezéjo želji tistih, ki se želé spreobrniti.

Škofje se vsako leto štirikrat zberejo v Maynoothu in dajo navodila, ki jih vse škofije takoj razširijo med vernike in ki jih izvršé z veliko vestnostjo in disciplino. Med njimi zavzemajo prvo mesto navodila za mirno sožitje z vsemi državljani. Katoliški Irci so ta navodila tako osvojili, da ne

poznajo nobenega osebnega, družinskega ali socialnega spopada zaradi verskih vprašanj. Nasprotno! Katoliški duh irskega prebivalstva se tako močno širi, da več ko 12 milijonov katoliških Ircev danes seje katoliškega duha v drugih deželah. Misijonske ustanove — med njimi se odlikuje ustanova „Holy Ghost“ — so v takem zagonu in tako urejene, da imajo njihovi „Headquarters“ celo založbe knjig, lastne tiskarne in izdelovalnice zvočnih in barvnih filmov.

Irci imajo toliko svojih svetnikov, da je redek dan, v katerem bi ne praznovali ali se spominjali koga izmed njih. Sestavljajo litanije, ki jih v gotovem oziru moremo imenovati „narodne“ in dajejo podlago za seznam mučencev (martirologij). Blaženi Oliverij Plunket, čigar ohranjeno glavo sem mogel počastiti v Drógheda, je pravzor irskega seznama mučencev in simbol katoliškega odpora proti pritsku krivoverstva.

Priredil Gregor Mali

×

Rad bi enkrat videl človeka, ki bi bil trezen, zmeren, čist in pravicojuzen — pa bi rekel, da ni Boga: ta bi to rekel vsaj brez sebičnega nagiba. Toda takega človeka ni. (La Bruyère)

Kar so spoznali možje v trenutkih svojega največjega razsvetljenja, tega krščanska vera uči otroke.

(Blaise Pascal)

Nič ne more ukrotiti človekove vesti; kajti ona je misel božja.

(Victor Hugo)

Generalni vikar ljubljanske škofije kanonik dr. Jožef Pogačnik je za škofovo šestdesetletnico izdal naslednje oznanilo: „V četrtek, dne 19. maja, naš škof, prevzvišeni gospod Anton Vovk, dopolni šestdeset let. Zato Vam priporočamo, da ves ta teden zanj veliko molite. Vabimo Vas, da prihodnjo nedeljo s pri srčno prošnjo za našega škofa prejmete svete zakramente. Zanj bomo pri pridigi in litanijah skupno molili, po glavni maši bomo pa v zahvalo za vse dobrote, ki smo jih doslej pod njegovim vodstvom prejeli, zapeli zahvalno pesem.“

BOGOSKRUNSTVO

V noči od 27. do 28. aprila je bilo vlomljeno v župnijsko cerkev v Zagorju ob Savi in oskrunjeno Najsvetejše. Vlomilci so prišli v cerkev po lestvi skozi okno v prezbiteriju na evangelijski strani. Potem so vlomili v tabernakelj in iz njega odnesli monštranco. Kam so vrgli veliko sv. hostijo, se ne ve — le petino so pozneje našli pri stranskem oltarju. Na enem ciboriju so odlomili križ; male svete hostije so raztresli po tabernaklju in po tleh. S križa nad tabernakljem so odtrgali in odnesli korpus, ker so mislili, da je zlat. Odnegli so tudi križ z Marijinega oltarja, ki je bil iz tombarka. Gmotne škode je okoli 70.000 din. V zadoščenje za strašno bogoskrunstvo je bila v Zagorju opravljena zadostilna pobožnost na prvi petek, dne 6. maja.

DUHOVNIŠKE SPREMEMBE

Franc Pfajfar, župnik v Velesovem, je resigniral na župnijo in bil imenovan za upravitelja istotam; Vladimir Jereb, župni upravitelj v Šmarju, je bil imenovan za soupravitelja župnije Lipoglav že takoj po smrti g. Skebeta Silvestra;

Franc Lokar, upravitelj v Kostanjevici, je bil imenovan za upravitelja v Starem trgu pri Rakeku; Janez Ostronič, upravitelj v Starem trgu pri Rakeku, za upravitelja v Kostanjevici; Stanislav Mehle, upravitelj na Preloki, za vikarja namestnika v Žužemberku; Jožef Ogrinec, vikar namestnik v Žužemberku, za upravitelja na Studencu pri Sevnici; Ivan Skvarča, upravitelj na Studencu pri Sevnici, za upravitelja pri Sv. Trojici nad Cerknico; Ivan Mramor, upravitelj pri Sv. Trojici nad Cerknico, za vikarja namestnika v Škocijanu pri Turjaku; Janez Križaj, vikar namestnik v Škocijanu pri Turjaku, za upravitelja v Kresnicah; Leopold Čampa, upravitelj v Kresnicah, za upravitelja na Preloki.

290-LETNICA ŽALOSTNE GORE PRI MOKRONOGU

Mirnska dolina obhaja letos posebno slovesnost. Starodavna in še vedno lepo obiskana božjepotna cerkev Žalostne Matere božje na Žalostni gorji pri Mokronogu vabi številne romarje k slovesnemu praznovanju svoje 290-letnice. Slovesnosti bodo v nedeljo, 21. avgusta, ter 18. septembra.

PROSINODALNI IZPRAŠEVALCI

Za prosinodalne eksaminatorje za dobo deset let so bili imenovani naslednji gg. profesorji teološke fakultete v Ljubljani: prelat dr. Franc Grivec; prelat dr. Andrej Snoj; msgr. dr. Vilko Fajdiga; msgr. dr. Jožef Jeraj; dr. Jakob Aleksič; dr. Josip Demšar; dr. Janez Fabijan; dr. Vinko Močnik; dr. Janez Oražem in dr. Anton Strle.

PROSINODALNI SODNIKI CERKVENEGA SODIŠČA

Za prosinodalne sodnike cerkvenega sodišča so bili imenovani: dr. Anton Čepon, stolni kanonik, prof. Jakob Šolar, stolni kanonik in msgr. dr. Vilko Fajdiga, prodekan teološke fakultete.

ODLIKOVANJA

Sveti oče Janez XXIII. je imenoval prelata in prošta lavantinskega stolnega kapitlja dr. Franca K. Cukala za

apostolskega pronotarja; dr. Josipa Jeraja, profesorja teološke fakultete v Ljubljani pa za tajnega komornika z naslovom „monsignor“.

NOVE MAŠE

V ljubljanskem semenišču študirajo sedaj vsi slovenski bogoslovci. V juniju jih je 13 doseglo svoj cilj: škof Anton Vovk jih je posvetil v duhovnike. Rektor semenišča je dr. Janez Oražem, spiritual pa Anton Karo iz Maribora.

Slovenski novomašniki v letu 1960

Sede od desne na levo: Kramberger Franc, Sv. Lenart v Slov, gorica; Bobnar Janez iz Smlednika; spiritual Anton Karo; rektor dr. Janez Oražem; Grozdek

Alfonz iz Cerkelj pri Krškem; Pola Mihael, Sv. Lenart v Slov. gorica

Stoje od desne na levo: Kraljič Vinko; Lamovšek Alojzij, št. Rupert na Dol.; Novak Janez, Sladka gora; Ham Janez, Velesovo; Mihor Roman, Trnovo-Ljubljana; Cesar Štefan, Bogojina, Prekmurje; Topolovec Jože, Žetale; Arhar Marijan, št. Vid nad Ljubljano; Matjaž Fr., Remšnik, Pohorje

v
Mons. Dr. JOZE JAGODIC

Begunci iz avstrijskih taborišč se ga bodo najbolj živo spominjali, kako je zvesto hodil po teh krajih slovenskega zunanjega trpljenja pa notranje zadovoljnosti, kjer so se zbrali po odhodu od doma l. 1945. Starejši ga bodo poznali še prav dobro, ko je kot mladi tajnik spremljal rajnega nadškofa Antona B. Jegliča, ki je kot ljubljanski škof opravljal kanonično vizitacijo in birmovanje. Najbrže vsaj dvakrat je dr. Jagodic tako obiskal vse župnije v ljubljanski škofiji. Duhovniki ga bodo pa poznali kot kanclerja v ljubljanski škofijski pisarni, kjer je bil sodelavec, danes tudi že rajnega škofa Rožmana.

To so bile njegove uradne duhovniške funkcije med Slovenci. Vmes je pa toliko podrobnega dela, ki ga je moral ob svoji službi opraviti, naprošen po duhovnikih, organizacijah. Kmalu po posvečenju in prihodu v škofijsko pisarno je bil urednik fantovskega lista

pri „Orlu“ — imenovanega „Mladost“; ni ga le urejal, tudi pisal ga je. Od začetkov dijaške KA je ves čas sodeloval pri življenju te veje slovenske KA, njenih prireditvah in publikacijah. Zadnja leta v domovini je bil predsednik Cecilijinega društva za ljubljansko škofijo. Ne smemo pozabiti na pridno delo, ki ga je opravljal, ko je rad hodil župnikom na deželo pomagat za dneve vednega češčenja, ali druge cerkvene slovesnosti, kot pridigar in spovednik.

Težko delo ga je čakalo ob prihodu v begunstvo, ko je bil od sv. Stolice imenovan za papeškega delegata in mu je bila poverjena skrb za versko življenje vseh beguncev iz Jugoslavije. Na zunaj malo važno, a dejansko zelo pomembna, je bila organizacija dušnopastirske oskrbe beguncev, ki so se razpršili po vsej Avstriji. Vzpostaveno s to versko skrbjo je šla dobrodela oskrba ubogih brezdomcev. Ni vsega tega dela sam opravil, dobro ga je pa znal urediti. Nešteto obiskov je naredil po taboriščih, nešteto ljudi sprejel in pisem napisal, da zadosti svoji dolžnosti. Ko so begunci večinoma odšli čez morje in se je življenje teh, kolikor jih je ostalo, vedno bolj vključevalo v redno dušnopastirsko oskrbo krajevnih škofov v Avstriji, se je Mons. dr. Jagodic posvetil dušnemu pastirstvu na tirolskih župnijah, najprej Tristach in danes Ainet, na vzhodnem Tirolskem.

Letošnjé leto pa ga je zadelo imenovanje novega ljubljanskega škofa mons. Antona Vovka za delegata, ki naj povezuje duhovnike ljubljanske škofije, raztresene po vsem svetu.

Kdor pozna od bliže osebo in delo mons. Jagodica, bo priznal veliko vestnost in ekspeditivnost, s katero je opravljal svojo administrativno službo na ljubljanski škofiji in kasneje kot papeški delegat v taboriščih. Prav tako mu

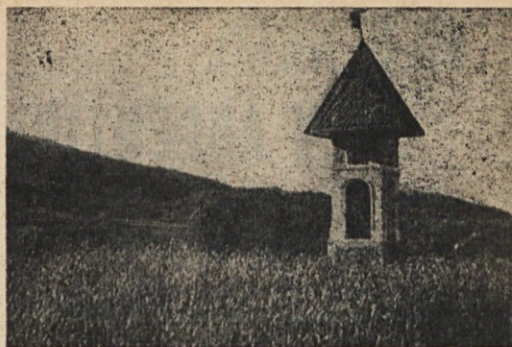
ALI VESTE?

Mons. prof. Pietro Palazzini, tajnik svete koncilske kongregacije v Vatikanu, je izdal posebno knjigo „Il peccato“, kjer obravnava tudi „sodobne grehe“. Najvažnejše so naslednje točke:

1. Greši, kdor močno zaspan ali preutrujen ali v gosti megli prehitro vozi. Le zelo tehtni razlogi utegnejo veljati v takem primeru za opravičilo.

2. Težko greši, kdor na ovinkih vozi s preveliko brzino; kdor prehitava na ovinkih; kdor prehitava vozilo pred seboj in vozi sicer po levi strani, toda po nepregledni cesti; prav tako, kdor vozi s pomanjkljivo opremljenim vozilom. Enako težko greši, kdor prezira prometne predpise.

... 3. Smrtno greši, kdor po nesreči pu-
sti ponesrečenega ali zadeto vozilo in
zbeži, ne da bi se zmenil za posledice.
Prav tako smrtno greši, kdor sede za
krmilo vozila v pijanem stanju in pov-
zroči nesrečo. Prav tako lahko smrtno
greši, kdor vozi brez opravljenega izpi-

Znamenje ob poti

ta ali če ni vaje vozila. Enako smrtno greši, kdor odkloni pomoč ponesrečencu.

Knjiga citira besede papeža Pija XII. iz govora udeležencem mednarodnega kongresa graditeljev cest z ne 4. oktobra 1951: „Vsaka samovoljna prekršitev prometnega reda se lahko razlaga pri spovedi kot smrten greh.“ Katoliški moralisti sodijo, da tudi prometnik težko greši, če ne naznani kršilca prometnih predpisov, ali pa če nekaterim osebam iz prijateljstva ali poznanstva te stvari spregleda. Prav tako težko greše tudi uradne osebe, če zavirajo pri gradnji cest dane možnosti za varnost vozil in pešcev.

je v veliko odliko, da je pripravljen vedno pomagati, kadar ga kdo prosi pomoči. In kar je na prvi pogled neverjetno, pa resnično, kako z resno dostojanstvenostjo združuje veliko preprostost in prijetno družabnost. Lastnosti so to, ki jih je v neki meri prinesel iz domače hiše, od mame ter očeta, ki ju je vedno zelo spoštoval in rad imel, prav tako kot svoj rodni kraj Visoko

nad Kranjem, v župniji Šenčur, kjer se je rodil 13. dec. 1899; po študijih v Kranju in Ljubljani, je bil posvečen v duhovnika 29. junija 1922 in imel kot novomašnega govornika prof. dr. Gregorija Rožmana, kasnejšega ljubljanskega škofa. Služboval je do odhoda v tujino l. 1945 na škofiji v Ljubljani, kot tajnik in kasneje kot škofijski kancler.

A. O.

MED NAMI V ARGENTINI

TELOVSKA PROCESIJA

Med verskimi prireditvami, ki jih imamo v Velikem Buenos Airesu kar lepo število, zavzema častno mesto procesija sv. Rešnjega Telesa, ki jo imamo že vrsto let v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejia.

Letos je bila v nedeljo, 26. junija.

Najprej smo se zbrali k sv. maši. Daroval jo je č. g. Janko Mernik, ki živi že več let v Don Boscovem zavodu. Med sv. mašo, med katero je bilo ljudsko petje, je imel tudi krajši nagovor. Rojake je spomnil na žalostno telovsko procesijo v Vetrinju pred 15 leti. Ostali duhovniki so spovedovali.

Po sv. maši pa se je razvila mogočna procesija po zavodskem vrtu. Šla je okrog vseh štirih oltarjev, katere so pripravili sledeči kraji: San Martín-Florida; Lanús; San Justo; Ramos Mejia.

Procesijo je vodil č. g. Anton Orehar, direktor slovenskih dušnih pastirjev, evangelije pa so peli čč. gg. Gregor Mali, Janko Mernik, dr. Alojzij Starc in Franc Bergant, diakon slovenskega semenišča v Adrogué.

Med procesijo je pel pevski zbor „Gallus“ pod vodstvom dr. Julija Savelli.

SPOMINSKE PROSLAVE

Poleg osrednje spominske proslave naših žrtev v mestu Buenos Aires, o kateri smo že poročali v avgustovi številki, so bile še manjše proslave v Mendoza, Lanusu, Berazateguiju ter Mar del Plati.

V Mendoza je bila zadnja nedeljo v juniju. Dopoldne so se rojaki zbrali k sv. maši, katero je opravil za pokojne junake č. g. Jože Horn, slovenski dušni pastir v Mendoza.

Popoldne pa je bila proslava v Domu. Dvorano je spominu primerno z našo narodno zastavo in veliko trnjevo krono opremil g. Rudj Hirschegeer. Uvodne besede je spregovoril društveni predsednik g. Luka Grintal. Obsežno in zanimivo predavanje o komunizmu pa je imel g. prof. B. Bajuk.

Med dopoldansko sv. mašo ter na popoldanski prireditvi je pel pevski zbor pod vodstvom g. ravnatelja Marka Bajuka.

Isto nedeljo kot v Mendoza so se k žalni proslavi zbrali tudi rojaki iz Berazateguija in okolice v prostorih Lovšetovega doma.

Na tej proslavi so sodelovali otroci tamkajšnjega šolskega tečaja, v katerem poučuje gdč. Anica Šemrov. Govor pa je imel g. Ivan Korošec.

V Miramarju pa se je slovenska naselbina pokojnih žrtev spomnila prvo nedeljo v juniju. Dopoldne so imeli sv. mašo, katero je daroval č. g. Anton Žagar. Popoldne pa so se zbrali k spominski proslavi. Vodil jo je g. Lojze Trpin.

S temi proslavami Slovenci v svobodnem svetu izpovedujemo vero v veličino žrtev naših pokojnih junakov. Ta žrtev bo brez dvoma neki dan prinesla svobodo našemu narodu.

VZHODNI DAN

Nedelja, 3. julija, pred praznikom slovanskih apostolov svetih bratov Cirila in Metoda, je bila posvečena vzhodnim bratom, zedinjenju vse krščanske črede.

G. dr. Pavel Krajnik, ki deluje med ruskimi izseljenci vzhodnega obreda, je imel za Slovence v ramoški župni cer-

kvi sv. mašo po vzhodnem obredu. Med sv. mašo, ki je precej daljša kot latinškega obreda, so peli ruski pevci. V govoru je g. dr. Krajnik razvil lepe misli o svetih bratih ter o zedinjenju vseh cerkva. Po sv. maši so rojaki z veseljem segali po znani reviji: „Kraljestvo božje“, katero urejajo naši duhovniki v Rimu.

DVE PREDSTAVI

Igre so tiste, ki privabijo veliko število rojakov. Škoda, da niso več tako pogoste, kot so bile pred desetimi leti. Vendar smo pred kratkim mogli videti kar dve predstavi. Prva je bila v Ramos Mejia, druga pa v Slovenski vasi v Lanusu.

Slovenski šolski tečaj Antona M. Slomška v Ramos Mejia je v nedeljo, 21. julija uprizoril z lepim uspehom

mladinsko igro „V kraljestvu palčkov“. Igro sta pripravili učiteljica gđc. Anica Šemrov ter ga. Blejčeva.

Rojaki v Slovenski vasi v Lanusu pa so v nedeljo, 24. julija, uprizorili Finžgarjevo „Verigo“. Režiral je g. Ludvik štancer. Igra je privabila ne samo „vaščane“, temveč tudi lepo število rojakov iz drugih krajev, da je bila dvorana mnogo premajhna.

STOLETNICA SLOVENSKE HIMNE

V nedeljo, 10. julija, smo Slovenci v Buenos Airesu praznovali 100-letnico himne „Naprej zastava Slave“. Proslavo je pripravil pevski zbor „Gallus“. Nastopila sta oba „Gallusova“ zbora: mešani in otroški. Prvega vodi dr. Julij Savelli, drugega pa gđc. Nuša Kristanova.

Prizor iz letošnje slovenske procesije sv. Rešnjega Telesa v parku cerkve Marije Pomočnice v Ramos Mejia — Bueno Aires

„Upam, da vas ne bo več spoznal...!“

Kako si duh teme pomaga, da bi zabranil pot duhovniku do bolnika! In „najbližji sorodniki“ mu pri tem tolikokrat pomagajo.

To nam kaže tale resničen, žalosten dogodek. Nekje na Gornjeavstrijskem je umiral mož, ki je že dolga leta samo še po imenu bil kristjan. Za svoje krščanske dolžnosti se ni brigal. Ko je na smrt zbolel, ga je hotel dušni pastir obiskati. Pa ga domači niso pustili k njemu. Vedno so praveli, da je bolnik tako zelo „miru“ potreben.

Končno pa se je nekemu oddaljenemu sorodniku vendarle posrečilo, da je pregovoril ženo umirajočega, naj pokliče duhovnika. Ta je res telefonirala. Duhovnik je takoj prišel. Še kako rad je pohitel, da bi prinesel bolniku tolažbo. Zakaj sv. zakramenti so za vsakega vernega človeka največja tolažba.

Pri hišnih vratih pa ga je čakala žena, vsa v solzah. Peljala je duhovnika

proti bolniški sobi. Pred vrati pa je obstala in — vsa žalostna in navidezno polna sočutja do moža — dejala: „Moj Bog, gospod župnik, upam, da vas ne bo več spoznal!“

Tako se je zgodilo v lanskem letu. Žena je možu želela, da ne bi več spoznal duhovnika, da ne bi mogel več pri polni zavesti sprejeti tolažil sv. vere.

Le kako malo ljubezni! Kdor umirajočemu ne pomaga, da bi se mogel spraviti z Bogom, vsak tak je njegov sovražnik, je pomočnik satanov.

Sveti zakramenti niso zato tu, da bi človek zaradi njih prej umrl, temveč naj mu pomagajo, da zadobi mir v duši in pa — če je božja volja — tudi zdravje na telesu. Saj vendar duhovnik tudi za telesno zdravje bolnika prosi in moli, ko deli te svete zakramente. Če bi se ljudje bolj zanimali za to, kaj duhovnik pri bolniku moli, bi to morali vedeti.

Vesti iz Koroš^vke

Na slovenskem Koroškem so bile letos v Podjunj kar štiri nove maše. Dve prvo, dve pa drugo nedeljo po posvečenju. Prva je bila č. g. Viktorja Omelko (iz te fare sta č. g. Karicelj, župnik v št. Jakobu, in g. Zergoj, kaplan v št. Jakobu). Pridigal mu je č. g. Andrej Karicelj. Lep julijski dan je bil naklonjen tudi novomašniku č. g. Jožefu Ropitzu v Metlovi pri Kazazah. Pridigal mu je velikodušno kaplan č. g. Franc Božič. Obe novi maši sta bili na prostem. — 17. julija je zapel novomašno glorio č. g. Ignac David v šmihelu pri Pliberku. Pridigal mu je č. g. Vinko Zatelet. Č. g. Martin Hotimic je imel primicijo v Dobri vesi, za pridigarja je imel g. kanonika Alekseja Zechnerja. Tema dvema pa vreme ni bilo naklo-

njeno a je popoldne le posijali sonce na novomašne svate.

Na dan sv. Cirila in Metoda je v Celovcu slavil srebrno mašo salezijanec prof. dr. Franc Cigan. Dopoldne jo je imel obdan od dijakov in dijakinj slovenske gimnazije, zvečer pa so mu gójenci Mohorjevega dijaškega doma naredili slavnostno akademijo v dvorani uršulink.

V soboto, 23. julija, se je odpravilo čez 700 Korošcev in Korošic na Sv. Vršarje v jubilejnem letu. Močan dež je preizkušal srca ob odhodu na vlak in tudi v Trbižu ni bilo boljše. K sreči je olajšala pot nekaterim nova žičnica. Toda na vrhu je sprejela romarje ped novo zapadlega snega. Kaj takega še ne pomnijo. Naslednji dan se je vreme izboljšalo in se je vse z dobro voljo končalo.

OKROGLA HIŠA

Roman iz družinskega življenja. Italijsko spisala Adriana Henriquet Stalli. Iz španščine prevedel Štefan Tonkli.

XXIX.

Jurček hodi že v šolo.

Zdi se, da to ni nič, navadno hodijo vsi otroci v šolo. Skoraj vse mame, ki jih poznam, imajo otroke, ki hodijo v šolo. Najbolj naravna stvar na svetu: poslati otroka v šolo. Bel površnik, mapa, zvezek, svinčnik, abecednik, to je vse; od doma je treba iti vsako jutro ob pol osmih in se usmeriti proti šoli,

Jaz pa nasprotno mislim že dva meseca na Jurčkovo šolo z nerazložljivo skrbjo; ko se mi nenadoma prebudi misel, čutim praznino v srcu. Zelo dobro, zelo dobro; površnik, mapa itd. so stvar, ki jih poznam, kjer jih sama pripravim, toda... in učiteljica? Ženska, ki je ne poznam in ki me bo morala nadomestovati! Kdo bo, kakšna bo učiteljica mojega otroka?

Vse te matere, ki jih poznam, se zdi, da jih malo skrbi učiteljica v tem pogledu. Nekateri, ki imajo že izkušnjo, govore o eni z navdušenjem, o drugi previdno, o tretji preudarno... na vsak način... na vsak način vse so približno podobne. Pa koncem vseh koncev ni treba gledati na to, kaj pravijo ljudje.

„Moj se je prav dobro razumel s onim učiteljem, ki je kot kak pes ovčjak.“

„Tudi učitelji, ki jih imamo za najboljše, če se razjeze nad tvojim sinom...“

„Na vsak način se v šoli z vsakomer nekaj navadijo, če imajo le glavo...“

„Da so vsaj štiri ure z doma in človek zadira vsaj dopoldne...“

„Kdo bo, kakšna bo učiteljica mojega sina?“ se še naprej sprašujem.

Stopila sem v šolo in pogledala ravnatelja, ki me je sprejel zelo vljudno in mi dal razumeti, da je zelo zaposlen.

Kako naj vem, draga gospa, kdo bo učiteljica vašega sina? Ko bi matere pohitele z vpisom svojih otrok, ko bi predstojniki pohiteli z imenovanjem učiteljic, bi vam mogel ubogi ravnatelj danes kaj reči. Toda, dokler otroci niso vpisani, ne morem razdeliti razredov in dokler učiteljice nimajo imenovanja, jim ne morem določiti skupine.

„Seveda,“ rečem razočarana, „mislila sem, da ima nadzornik tri mesece časa za imenovanje učiteljev in da imajo matere mesec dni časa za vpisovanje.“

„Gospa, mi mislimo, da je vedno lahko, kar je v resnici nemogoče.“

To mi reče dramatično, dočim izdajajo njegova usta in oči smehlaj poln zbadljivosti.

„Sicer sem pa vesel mater, ki jih skrbe učitelji, a ne bojte se, gospa, zapajte šoli!“

Ravnatelj je mogočen gospod, ima prijazen in dober obraz, dostojanstveno vedenje. Povedali so mi, da je družinski oče. Zaupala bom šoli. Vendar se znova vprašujem: „Kdo bo učiteljica mojega sina?“

Kaj naj rečem mojemu malemu o tej šoli, ki ga bo kmalu imela med svojimi zidovi po štiri ure na dan?

Če bi mu o njej govorila s prevelikim navdušenjem — ali ne tvegam, da ga razočaram in takoj odtujim? Prav tako mu ne morem govoriti s strahom in ga nespametno plašiti.

Naša soseda Roza vpije z okna nad svojim nemarnim sinom:

„Sreča, da pojdeš kmalu v šolo, ti kuga, tam jih dobiš po buči!“

Jurček in jaz se smejeva, ko jo slišiva.

Dobro, lahko se zgodi, da se izmuzne kaka zaušnica iz učiteljevih rok, če gre za takega hudička, kot je Lojze. Sicer je gotovo, da se Lojze poboljša, če bo hodil v šolo, kajti v šoli je delo, slišijo se nove stvari, možganj so zaposleni, otrok ve, kaj mora in nima časa za nerodnosti.

O šoli govoriva z Jurčkom malo. Pustiva jo kot malo poznano stvar, v katero imava še zaupanje, saj sva ugotovila, da hodimo v šolo kot „ljudje“, in ne kot „mačke“.

Tako sva se to jutro napatila k neznaniki z zadržanim navdušenjem tistega, ki ne ve, kaj bo našel, ve pa, da bo on sam zelo važen del neznanke in zato mora začeti predvsem z zaupanjem v samega sebe.

Veliko dvorišče je mrgolelo otrok in njihovih sorodnikov. Vpitje, klici, kriki, krohotanje in prijateljsko boksanje med starejšimi. Veselje, veliko veselje! Jurček ga opazi, vidi pa tudi med najmanjšimi otroke, ki jočejo.

„Zakaj?“

Nekateri otroci boječi, kj imajo strah pred vsem, morda so jih strašili s šibo kakor dela Roza, morda jih strašni novost.

„Kako so neumni.“ reče Jurček odločno. Vendar čutim, da se njegova roka še bolj oklene moje.

„Učiteljica prve stopnje?“

„Tam na koncu, tam so otroci prve stopnje.“

Greva proti koncu in učiteljica prve stopnje naju opazi in nama prihaja naproti. Vsa truma malčkov se premakne z njo in ji sledi. Črna je, majhna in debeluhasta, prihaja s plešočim korakom, z jasnim nasmehom, ki postane malo korakov pred nama skoraj otroški.

„Tu je koklja z gnezdom.“

„In tu je novo pišče.“

„Primi me za prst! Nimam več ko tega.“

Zares, cel grozd ročic se drži za druge prste. Jurček izpusti svojo roko.

da bi se, z nekakim strahom, oprijel onega prostega prsta, pa glej, druga mama se bliža z jokajočim otrokom.

„Kaj bom dala zdaj pa temu? Moj Bog, potrebovala bi roke samo zanj.“

Jurček takoj izpusti prst, ki se ga je bil oprijel.

„Ah, zelo lepo, ti si cel mož! Poglej, če poznaš koga izmed teh otrok.“

„Hoj, Jurček!“ zakliče nekdo.

To je Marko, mlekarjev sin.

„Prijetelja? Ostanita torej skupaj, mnogo si imata povedati!“

In mala in smehljajoča se učiteljica gre naproti drugi materi z njenim piščančkom.

Jurček me ni prijel več za roko: z Markom govori o svoji novi aktovki. Hudo se mi zdi, pa ga ne pokličem. To je drugič, da pripada sebi: prav je, da pripada sam sebi.

Med tema se uredijo stopnje in se razdele v vrste, da prisluhnejo ravnatelju, ki govori otrokom in njihovim materam. Lepe in dobrohotne besede, ki zbudijo svež in glasen smeh v vrstah otrok in odobravalno mrmranje med odraslimi.

Mi poznamo neko šolo: našo, kot neko daljno preizkušnjo. Toda šola naših otrok je različna in se nam zdi nekaj novega, ko se ji bližamo skoraj s strahom. Radi bi našli v njej za svojega sina prav svojo ljubezen, svoje razumevanje, svoje potrpljenje in nekaj več: oni nrvni, družabni in skupnostni red, ki je izven družine in po katerem hrepeni človeštvo; želeli bi, da bi šola uredničila te sanje o dobri družbi, zanesljivi in veljavni, kajti šoli izročamo svoje še neizoblikovane otroke in je ona, ki jih naredi ljudi. In kako naj šola izpolni to nalogo, če sama ni po-

polna, močna, dostojna, urejena, svobodna?

„Mi verujemo vedno v to, kar se navadno smatra za nemogoče.“ je rekel s smehom polnim hudomušnosti tisti prijazni gospod, sedeč za pisalno mizo. Toda zdaj je njegov glas premagal nasmeh, je topel glas, poln vneme in brezmejne dobrote. Iskren glas in poln moči.

„Ne prosimo tega, česar nam družba, česar nam država v tem trenutku ne more dati! Mnogo, zelo mnogo stvari pogrešamo v naši šoli. Pa ne čakajmo, da bodo najprej dali drugi, da damo potm mi, mi začnimo izboljševati šolo in tega prosim otroke, starše, učiteljstvo, samega sebe! Gradimo svojo šolo s svojo močjo, s svojo voljo, z majhno ali veliko žrtvijo vsakogar! Poskrbimo predvsem, da zaupamo sami vase, začnimo dajati in svet nam bo dal!“

Da, ugajala mi je učiteljica mojega sina, ugajala mi je šola mojega sina, vrnila sem se sicer domov sama, toda videla sem Jurčka, v vrsti, kako je šel pogumno v svoj razred. Videla sem, kako je ravnatelj z očmi svetlimi od ganotja ljubkoval najmanjše in odgovarjal smehljaje nasmehu večjih.

Ko je šel Jurček mimo mene, sem mu dala majhno znamenje z roko, dvignila glavo in se zravnala kakor da bi zavzela odločen položaj spričo neke dolžnosti. Tudi on se je postavil v nekako visoko dostojanstvo in je šel mimo z izbočenimi prsi in se mi je nasmehnil.

Prav ima ravnatelj: mi moramo začeti „graditi“ šolo.

Ker je vojna, ker so „ostali“ zaposleni na drugih položajih, ker je svet nasičen z grmenjem topov, s hvalisanjem, s sebičnostjo in izdajami — in

šestletni otroci iščejo v šoli dobrote, iskrenosti in ljubezni, morajo sami oni nesti tja te kreposti.

XXX.

Beda mi je rekla:

„Torej? Jurček hodi v šolo, Remo je shodil, Sandro je strašno zaposlen z iskanjem dela po mestu, in ti, kaj misliš narediti? Ali začnemo z razprodajo česa, ali se odločiš za službo? Ne varaj se z vojnimi nakaznicami! Od lakote pomrjete, če boste trdovratno želeli biti pošteni državljani in spoštovati zakone. Skušaj kupiti olje, sladkor, moko na črni borzi in skrij vse v oni omari z dvojnimi dnom, ne misli, da vsi „poštenjaki“, ki oznanjajo križarsko vojsko proti črni borzi, nimajo v kakem kotu dvojnega dna! Pohiti, norica! Pa ne bodo ti dovolj obresti vaših prihrankov v banki, ne vidiš, kako jih presegajo cene s svojim dvigom? Niti glavnica ne bo dovolj. Pa diploma tvojega moža? Poglej v predal, če ni nakapljala denarja! Ah, ah...“

Milena! Pametna devica! Milena! Tvojemu možu sem ponudila krasne kupčije... pa, povej mi, kakšen užitek ima kdo pri tem, da dviga glavo, češ: se čutim prepošten za to? Resnici na čast, prav redko se mi pripeti, da srečam ljudi, kot ste vi. Gotovo ste občudovanja vredni, nazadnje se mi ta hiša tako priljubi, da ne bom mogla nikoli več od tod... Ah, ah, ah... Dobro! Pustimo šale! Ali začnemo prodajati zlatnino, ali sprejmeš službo, ki ti jo je ponudila Milena?

Ko se je v soboto Sandro vrnil domov, sem jaz že sprejela službo. Skušala sem prepričati Sandra na način, ki je mene samo prav malo prepričeval.

„Ali naj se reši osvoboditev žene morda preprosto s tem, da kadi smotke v javnosti? S tem, da ima uradnega ljubimca? S tem, da se poteguje za pravico glasovanja in razporeke?“

Sandro me je gledal zavzet, v resnici sem se začela osvobojevati.

Nadaljevala sem s spremenjenim tonom:

„Ko spremljam Jurčka v šolo, srečujem ženske vseh vrst, ki gredo v trumah na občino, v urade, v šolo. Imajo slubo. Ali so morda zato manj spoštovanja vredne? Imajo moža in otroke, ali morda zato zanemarjajo svoje družinske dolžnosti? Nasprotno, izpolnijo neko dolžnost. In zakaj bi jaz tega ne smela? Zaradi tega ne bom zanemarjala otrok, Jurček hodi v šolo in čas bom imela, da ga sama spremljam; Remo je najbolj miren in krotak otrok, kar jih je bilo na svetu. Marija je izborna ženska in ji lahko zaupam; skušali bomo kupiti vse potrebno preden pojdem zdoma, ob štirih bom prosta in bom imela še čas, da povedem otroke na sprehod in da se pozanimam za hišo. Vse sem preudarila, vse je mogoče in pametno; to ti povem, da boš miren, ne da bi iskala tvojega privoljenja, ker sem se že odločila in v ponedeljek nastopim službo.“

Sandru ni preostalo kaj pripomniti, mojemu modrovanju je odgovoril z molkom polnim žalosti in potrptosti.

Vence vsch ženskih čustev, ki diči tudi čelo najrevnejše ženske, je čustvo materinske ljubezni. Plemenitost ženskega značaja, globokost njenih čustev, nesebičnost njenega srca se pri njej najbolj pokazuje v ljubezni do njenih otrok

Paulina Pajkova

POVERJENIKI:

Argentina:
Dušnopastirska
pisarna,
R. Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazillja:
Marija Mestnik,
C. Postal 7053
Sao Paulo,
Brasíl

U.S.A.:
„Familja“,
3116 Glass Ave,
Cleveland, Ohio

Kanada:
Ivan Marn,
83 Victor Ave,
Toronto,
Ontario

Trst:
Marijina družba
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:
Zora Piščanc,
Riva
Plazzutta 18,
Gorizia

Avstrija:
Naročno pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec

Celoletna naročnina za Argentino in države, ki nanjo mejijo, (razen Urugvaja) 230 pesov;

za Uruguay je naročnina 300 \$;

za U.S.A. in Kanado 5 dolarjev;

za Avstrijo 95 šillingov;

za Italijo 2000 lir;

drugod protivrednost dolarja.

